

DARBININKAS

LIII NR. 30 SECOND-CLASS ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDIS - APRIL 23, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Lapkr. rinkimuose Nixonui teks rungtis su Kennedy?

Viduje riaušės aprimo, derybos su Vietnamo komunistais dėl susitikimo nejudą iš vietos, dėmesys krypsta į rinkimų kovą

Gallupas balandžio 6-11 rado, kad bendroje opinijoje Nixonas lenkia visus demokratų galimus kandidatus. Nixono—McCarthy — Wallace kombinacijoje už Nixoną 41 proc., už Kennedy 38, Wallace 10. Nixono — Humphrey — Wallace kombinacijoje už Nixoną 43, Humphrey 34, Wallace 9.

Iš ankstesnės anketos stipriausias tarp demokratų kandidatų aiškėjo R. Kennedy: už Kennedy 35 proc. demokratų, už Humphrey 31, už McCarthy 23. Už Nixoną pasisako 80 proc. respublikonų, 18-15 proc. demokratų, 38-48 proc. nepriklausomų.

Laikas dabartinius rezultatus gali labai pakeisti. Dėl to ir eina kova. Šioje kovoje Nixonas paliko gerą įspūdį spaudos konferencijoje — ne tiek savo kalbom, kiek savo atsakymais ir paklausimais. Savo taktika Nixonas pasirodė kaip valstybės vyras — balandžio 19 jis atsisakė reikšti kritiką dėl

Vietnamo politikos, nes tai gali pakenkti prezidento LBJ derybom. Tuo tarpu agresyvių linijos laikosi sen. McCarthy. Jis balandžio 21 ne tik kritikavo Vietnamo politiką, bet siūlė tuoju pat pakeisti valstybės sekretorių Rusk daugumos vadu Mansfieldu, atleisti iš pareigų FBI direktorių Hooverį, priimti š. Vietnamo siūlomą derybom vietą Varšuvą. Sen Kennedy stengiasi nepasakyti, bet

jo ankstyvesni žodžiai reiškė jo nusistatymą derėtis su vietkongais ir pasisakymą už koaliciją su komunistais. Humphrey dar viešai nepasiskelbė eisiąs į rinkimus. — H. H. Humphrey balandžio 22 pradėjo tiesti kelius savo rinkiminei programai — pasisakė už "taikos tiltus į komunistinę Kiniją", už "atviras duris" vietoj "geležinės uždangos".

RESPUBLIKONAI dėl teorių

Respublikonų partijos vadovybė balandžio 17 pasmerkė LBJ kariavimo būdą "gradualizmą". Esą jis tevedė į karo didinimą ir naują pasaulinį karą. "Gradualizmo" teorija kilo 1961 JFK prezidentaujant. Pasmerkė ir kitą teoriją — "lankstaus gynimosi strategiją" — užuot sutikus grėsmę su tinkama jėga ir tą grėsmę tuoju likvidavus. Abidvi teorijos kaltos dėl karo didėjimo ir tautos suskaldymo.

AMERIKOS DUKROS — už ką jos?

Amerikos Revoliucijos Dukros balandžio 17 pasisakė už griežtą įstatymo vykdymą riaušėse. "Ko kraštas reikalingas — tai ne daugiau įstatymų, bet drašių vyrų ir teisėjų įstatymams vykdyti". Pasisakė prieš Rytų-Vakarų prekybą, prieš automatinę sutartį, prieš mokesčių kėlimą, kol nebus mažinamos išlaidos. Pasisakė taip pat prieš valstybinių istorinių švenčių perkėlimą į pirmadienį ir prieš siuntimą vyrų į karą, jei jame nesiekama "laimėjimo".

VĒL VYR. TEISMAS

Vyr. teisme šią savaitę bus svarstoma New Yorko valstijos byla dėl valdinių vadovėlių skolinimo nevaldinėm mokyklom. Įstatymas tam pritarė. Apeliacinis teismas 4:3 balsais patvirtino, kad čia valdžios parama reiškiasi ne konfesijai, bet vaikam. N. Y. Times deda dar viltis į vyr. teisimą.

KAS NUZUDĖ?

— Dr. Kingo žudiku FBI laiko James Harl Ray, kuris 1967 balandžio 23 pabėgęs iš Misourio kalėjimo atsėdėjęs 7 metus iš jam skirtų 20 metų. Jis atpažintas esąs iš pirštų nuospaudų, FBI pareigūnam tekę žudiko paliktas nuospaudas lyginti su 50,000 kitų, kurios yra FBI rankose. Tačiau FBI paskelbtas žudiko paveikslas nesąs panašus į tą asmenį, kuris buvo kalėjime. Paslaptis tebegaubia nusikaltimą.

— Laikraščiu 80 proc. pasakė savo tokią opinią dėl kandidatų į prezidentus: varžovai busia Humphrey ir Nixonas. Pagal juos konvencijoje Humphrey gaus 46 proc., Kennedy 20, Nixonas 62, Rockefelleris 14.

— Sen. Kennedy propagandoje dirba 20 valstybės apmokamų senato tarnautojų senatoriaus propagandos būstinėje.

— Dr. Kingo įpėdinis Ralph D. Abernathy paskelbė, kad rengs neturtingųjų žygius į eilę miestų. Į Washingtoną atvyks gegužės 30. Tai busias "didžiausias istorijoje masinis ir kovingas nesmurtinis sąjūdis".

Sen. McCarthy, Sen. Kennedy, viceprez. Humphrey, Wallace, Nixonas — yra šio imeto kandidatai į Baltuosius Rūmus

VLIKO TARYBOS POSĖDY — apie pinigus, memorandumą, pirmininko kelionę

Balandžio 20 įvykusiame Vliko Tarybos posėdyje prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo ir Jungtinio Finansų Komiteto pirmininkas, pateikė šių metų paprastajai ir nepaprastajai sąmatai įvykdyti reikiamų lėšų telkimo eigos vaizdą, rodatį, kad lėšų telkimas vyksta gana gyvai, tačiau dar nėra pasiekęs numatyto ir reikiamo išsišėdėjimo. Pabrėžė, kad lėšų telkimo talkininkams ir ypač Vliką sudarančių organizacijų vadovybėms būtina labiau tuo susirūpinti ir imtis atitinkamų priemonių.

Vliko pirmininko kelionės metu pirmininko pareigas ėjęs dr. B. Nemickas smulkiau paformavo tarybą apie Vliko kreipimąsi į Lietuvai drauginę valstybių vyriausybes su me-

morandumu, kuriame prašoma, kad tų vyriausybės delegacijos iškeltų Lietuvos padėties klausimą Žmogaus teisių deklaracijos sukakčiai atžymėti šaukiamoj konferencijoje Teherane. Konferencija numatyta įvyksianti balandžio 22. — gegužės 13 d. Joje dalyvaus tik Jungtinių Tautų Organizacijoj dalyvaujančių valstybių ir patariamąjį statusą prie Jungtinių Tautų Organizacijos turinčiųjų organizacijų delegacijos.

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas painformavo tarybą apie savo ką tik baigtą kelionę į Tolimuosius Rytus. (Po Korėjos, Taivano, Filipinų ir Australijos, Vliko pirmininkas dar lankėsi Hong-Konge ir Teherane, o Europoj dar buvo sustojęs Romoje, kur turėjo pasita-

rimą su Lietuvos diplomatinio šefu min. S. Lozoraičiu). Taryba šventino pirmininką už veiklą ir sėkmingą šios kelionės panaudojimą Lietuvos laisvės bylos labai ir nuoširdžiai dėkojo už dvigubą pasišventimą: už gerai atliktą darbą ir su tuo atlikimu susijusių išlaidų savo lėšomis apmokėjimą.

Vliko politinės ir teisių komisijos pirmininkas St. Lušys referavo tarybą tos komisijos

svarstytus Vliko statuto keitimui pasiūlymus. Taryba svarstė ir priėmė tik statuto 30-tojo straipsnio pakeitimą, patikslinantį rotacinę tarybos pirmininkų keitimosi tvarką.

Šiame tarybos posėdyje dalyvavo Kanados LB pirmininkas A. Rinkūnas ir PLB ryšininkas K. Miklas.

Posėdžiui pirmininkavo Tomas Sperauskas (LTS), sekretoriavo V. Banelis (ŪP). (Elta)

Vietname — kariauja, derybų nematyti

— Apsaugos sekretorius Clifford balandžio 22 aiškino, kad Amerika galės dalim atitraukti savo kariuomenę iš P. Vietnamo, kai P. Vietnamo karinės

jėgos bus pakankamai sustiprintos. Tai prasidėsia nuo 1969 metų.

— Sen. Fulbrightas siūlė priimti Hanoi siūlomą vietą pasitarimam — Cambodiją. Chr. Sc. Monitor vedamajame siūlė priimti ir kitą Hanoi vietą — Varšuvą. Girdi, galima išreikalauti pažadą iš Lenkijos komunistinio režimo, kad jis netrukdytų susisiekti (Yra žmonių tebetikinčių komunistinio režimo pažadais!).

— Vietname apie pasitarimų tarp Amerikos ir š. Vietnamo vietą taip ir nutilo, nors Amerika pasiūlė daugiau kaip 10 neutralių valstybių. Hanoi kietai tebesilaiko savo dviejų pasiūlymų — Cambodijos ir Lenkijos.

Amerikos aviacija paskutinėm dienom sustiprino bombardavimą iki 19 paralelės š. Vietname. P. Vietname bombonešiai B-52 daužė prieš telenius Ashau slėny — į vakarus nuo Hue.

Staigmena po staigmenos kai ką pasako

Žaidimas politinių jėgų, kurios privertė paštų valdytoją trauktis iš pareigų su ašarom . . .

Staigmena buvo ne tai, kad Robert McNamara išėjo iš vyriausybės ir buvo paskirtas Pasaulinio Banko valdytoju. Staigmena, kad McNamara davėsi įtraukiamas į sen. R. Kennedy rinkimų propagandą. Tuo pasipiktino ne tik Kennedy konkurentas sen. McCarthy, demokratas, bet ir sen. T. B. Morton, respublikonas liberalas, prezidento politikos kritikas. McNamara — Pasaulinio Banko valdytojas, respublikonas ir staiga — rinkiminių agitatorius. To buvo perdaug ir N. Y. Times, linkusiam į psichologiškai paruoštą įvykių eigą, o ne į tokį vertinimą per galvą.

Si staigmena atrišo burnas ir tiem, kurie anksčiau McNamara buvo vadinę vos ne "karo genijum" ir visą Vietnamo karą buvo vadinę "McNamaros karu" . . . Buvo žinoma, kad McNamara nesutaria su kariuomenės štabu. Bet buvo tikima, kad kariuomenė turi būti civilinio asmens rankose, kitaip gali įsigalėti karinė diktatūra. Dabar išaiškėjo, kad to civilinio asmens karinė strategija — nors ir vadinta skambiu žodžiu ("gradualizmas") — buvo išties klaida — jei nevertosim stipresnio žodžio. Sios klaidos vaisiai buvo žiaurūs — dešimtys tūkstančių gyvybių, bilijonai dolerių ir ateitis tik tokia, kad Ho Chi Minh galėjo kalbėti, jog Jungtinės Valstybės pirmu kartu savo istorijoje pralaimės didesnę karą . . .

O jei vertinami McNamaros nuopelnai visai Amerikos karinei jėgai, tai N. Y. Times karinis korespondentas Baldwinas tiesiai pasakė, kad J. Valsių karinė pajėga ateinant McNamara buvo relatyviai (palyginti su Sovietais) didesnė negu jam išeinant.

Šioje laikraščio vietoje kovo 29 buvo pasakyta, kad tikrų karo nesėkmės kaltininkų gal ir nepatirsim, bet atrodo, kad McNamara, o juo labiau gen. Westmoreland yra daugiau atpirkimo ožiai. Dabartinė staigmena tą spėjimą sutvirtina ir duoda pagrindo spėti, kur yra tikrieji kaltininkai, įtraukę McNamara, klaidinę prezidentą, žaloję Ameriką. Tokį spėjimą sutvirtina kitos staigmenos.

SAIGONE ALIARMAS
S. Vietnamo pulkininkas, perbėgęs į P. Vietnamo pusę, pareiškė, kad komunistai, apie 10,000, rengia antrą puolimą į Saigoną. Ta žinia Saigonas ir tegyvena.

— Perbėgėlių iš komunistų pas pietiečius skaičius nuo šių metų komunistų ofenzyvios sumažėjo: 1967 kas mėnuo buvo iki 2,300, dabar, vasario mėn., buvo trečdalis to. Esą baiminasi, kad staiga užėmę miestą komunistai gali perbėgėliam atkeršyti.

— Varšuvos studentai susilaikė nuo demonstracijų balandžio 22, nes valdžia pagrasino universitetą visai uždaryti. Lig šiol yra uždaryti 9 skyriniai, ir 1300 studentų turi paduoti prašyti į universitetą iš naujo.

— Telefono tarnautojų streikas prasidėjo balandžio 18. Streikuoja 178,000.

Staigmena dar keistesnė ir dar labiau pirštu rodanti — paštų valdytojo Larry O'Brien pasitraukimas ir perėjimas į senatoriaus Kennedy rinkimų akcijos štabą. Atrodo, kad prezidentas savo artimųjų bendradarbių tarpe turėjo ir antrą McNamara? Jo istoriją atskleidė Drew Pearson ir Jack Anderson (N.Y. Post balandžio 15).

Jie tie du korespondentai tiesą rašo, tai O'Brien buvo taip susuktas ir taip spaudžiamas pasitraukti iš paštų valdytojo pareigų, kad sykį jis buvo pavėitkas iki ašarų. "Jis sakė draugam, kad šio sprendimo (pasitraukimo) jis niekad nebūtų padaręs, jeigu prezidentas Johnsonas nebūtų nusprendęs trauktis su šios kadencijos pabaiga. Jis jautėsi labai lojalus Johnsonui, kuris jį iš Baltųjų Rūmų padėjėjo pakėlė į garbingą vyriausybės postą. Tai buvo garbė, kurios jis niekad nesitikėjęs pasiekti, ir dėl to jis buvo dėkingas ir lojalus".

"Tačiau O'Brien šakns yra Massachusetts, ir jis į Washingtoną atvyko su John F. Kennedy; taigi kai Bobby Kennedy paspaudė, jis galų gale kapituliavo".

"Spaudimas buvo stiprus, nors vieną sykį O'Brien prisipažino draugam, kad jis laiko viceprezidentą Humphrey labiau esant kvalifikuotą į Baltuosius Rūmus, negu tą vyrą, už kurį jis turi kovoti".

Esą ir unijų vadai raginę O'Brien laikytis su Humphrey ir net jo žmona.

Tačiau . . . "Kokios priemonės buvo kurias Bobby Kennedy pavartojo O'Brien paspausti, nėra žinoma, bet dėl jų paštų valdytojas galų gale ryžėsis pasitraukti iš vyriausybės ir dirbti Bobby".

★
Staigmena — labai konkreiti — buvo to paties laikraščio praneša apie kongresmaną Richard McCarthy, N. Y. dem., kuris visada rėmė Johnsoną. Dabar esą jam paskambino iš Buffalo New Yorko universiteto vieno skyriaus dekanas dr. Fred M. Snell, kuris yra sykiu ir pirmininkas Niagaros demokratų, sudariusių organizaciją Johnsonui nuversti.

"Mes suinteresuoti, kokis jūsų nusistatymas dėl demokratų parinkimo į prezidentus".

"Aš nesu įsipareigojęs", atsakė McCarthy.

"Gerai, — sakė Snell šurkščiai, — jeigu jūs neparemsite mūsų pirmo parinkimo sen. McCarthy ar sen. Kennedy, mes statysime kandidatą prieš jus pirmiuiose ar lapkričio rinkimuose".

★
Jei tas pasikalbėjimas tiesiogai perduotas, jis rodo, kokios rūšies spaudimai vartojami ir kas juos vartoja. Iš laikraščio tiesioginių pasisakymų, atrodo, kad tie spaudimai eina iš sen. Kennedy. Betgi visa informacijos atmosfera verčia galvoti, ar pats sen. Kennedy nėra "spaudžiamas"? ar jį nenori laikyti įrankiu tam tikra grupė, kuri spaudė prezidentą J. F. Kennedy, spaudė prezidentą LBJ, spaudė McNamara, spaudė O'Brien?

Laikraštis tik aprašomuoju būdu nurodo į tą grupę —juk sen. McCarthy ne kas kitas parinko kaip Americans for Democratic Action, kurios vicepirmininkas yra "pagarsėjęs" Schlesingeris. Grupė spaudžia "demokratinės akcijos" vardu, bet nedemokratinėm priemonėm — kokias vartojo naciai, kokias tebevartoja komunistai, siekdami mažumos valią primesti daugumai.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacija 1968 balandžio 3 lankė Washingtono Kongreso narius. Iš k. į d. Vaclovas Sidzikauskas — Lietuvos delegacijos PET pirmininkas, Birutė Sidzikauskienė, kongresmanas Frank Horton, dr. Josef Lettrich (Čekoslovakija), Vasyli Germeņi (Albanija).

Sovietų pilietis atsisako pilietybės

Sovietų rašytojas Juri V. Maltsev, 36 metų, kreipėsi į Jungtines Tautas, pranešdamas, kad jis atsisako nuo Sovietų pilietybės, ir prašydamas, kad padėtų jam iš Sovietų emigruoti. Jis pasirėmė J. Tautų deklaracija, kurioje sakoma: Niekam negali būti paneigta teisė pakeisti savo pilietybę". O kadangi deklaraciją yra pasirašiusi

Sovietų Sąjunga, tas rašytojas ir nori deklaracijos teise pasinaudoti.

Jau 1964 jis rašęs Sovietų vyriausybei, kad jis netiki komunistu, kuris jam rodo tik abstrakciją; dėl to krašte, kuriame yra privaloma komunistų partijos linija mene, jis esąs pasmerktas dvasinei prievartai.

Ar galime atsisakyti nuo to, kas mus skiria?

Tokia yra religijos laisvė Jugoslavijoje (2)

Atsakydamas į pirmąjį klausimą, redaktorius dalykus pavadinavo tikraisiais vardais.

Pasinaudodamas oficialia komunistų spauda, kaip "Pravda", "Agitator" nurodė, kiek dvasielinių seminarijų buvo uždaryta, kiek jų dar palikta, kiek bažnyčių komunistiniuose kraštuose uždaryta ir pan. Jis taip pat pacitavo oficialų religinės laisvės apibrėžimą: "Išlaisvinti piliečius iš religijos". Į žurnalisto klausimą: "Ar Tamsta manai, kad ateistinis pasaulis grįš prie religijos?", redaktorius atsakė: "Nesu toks naivus. Ateizmas žus tada, kai jis nustos buvęs kovojantis. Ir ne pirmiau. Jo egzistencijos sąlyga — pastovus ideologinis antagonizmas religijai. Net ir tada, kai ateizmas pakeičia taktiką, jis neatsisako savo tikslo. O tikslas labai aiškus: visiškai likviduoti religiją žmonių bendruomenėje. Neseniai Austrijos kunigų ir katalikų žurnalistų delegacija aplankė Maskvoje religinių reikalų sovietinį ministerį. Jis, paklaustas apie religinę laisvę, taip atsakė: "Religinė laisvė yra išlaisvinimas liaudies iš religijos". Kokia tad yra priežastis kartais pastebimo pasikeitimo? Tikroji taktikos pakeitimo priežastis yra ta, kad jau pastebėta, jog pasaulis atsidūrė akligatvyje. Visuotinė baimė verčia suartėti. Kai laivas skęsta, niekas nesidomi kitų nuomonėmis, bet siunčiamas SOS signalas. Tokia šiandien yra ateizmo ideologijos padėtis religijos atžvilgiu. Mes šiuo atžvilgiu neturime jokių iliuzijų."

"O kokia yra Bažnyčios padėtis Sovietų Sąjungoje?" — klausia žurnalistas. Tėvas Cuk atsako: "Bažnyčia Sovietų Sąjungoje miršta" ir paduoda visą eilę skaitmenų, skaičių, pamtų iš sov. šaltinių, iš ko matyti, kiek dar pasiliko tenai kunigų ir atvirų bažnyčių, o kiek jų buvo anksčiau.

"O ką manote apie dialogą su ateistais?" — vėl klausia žurnalistas. "Man yra aišku, kad yra sunku surasti bendrą kalbą ten, kur yra esminiai priešingumai.

Šiandien metamas šūkis: nežūrėkime į tai, kas mus skiria, bet ieškome to, kas mus jungia. Bet ar mes galime atsisakyti kaip tik to, kas mus skiria? Šiandien šis klausimas yra sudėtingas ir sunkus, tai gerai suprantu. Dialogas gal ir reikalingas, tačiau iš tuščiažodžio dialogo neturėsime jokios naudos. Negaliu pramatyti rytojaus, žinau tik tiek, kad Dievas veikia, paprastai nematoma, paslaptinai. Bet ir velnias nemiega. Sakoma, kad ramybė paprastai yra prieš audrą. Neturėtų visada taip būti. Jeigu pasitikime tokia galimybe, tai galime turėti vilties ir rytojui."

Drąsūs ir aiškūs Tėvo Cuk žodžiai sukėlė Belgrado komunistų režimo reakciją. Komunistinei valdžiai atrodė, kad jau atėjęs laikas nutildyti tą nepatogų, nes laisvą ir nepriklausomą, balsą. Reikia žinoti, kad ir Jugoslavijoje spaudos laisvė yra tik vienos krypties. Teismai Maskvoje, Varšuvoje, Prahoje ir nubaudimas rašytojų bei intelektualų, kurie pradėjo galvoti savą protą, yra visai panašūs į Gilas, Michailov ir dabar Cuk nuteisimą. Kaip kituose komunistiniuose kraštuose, taip ir Jugoslavijoje, jei tik kas bando ištarti laisvesnį žodį ne pagal kompartijos režisūrą, tuojau metamas lauk iš partijos ir atsiduria teisme.

Vasario mėn. gale buvo išmesti iš Jugoslavijos kompartijos du žinomi rašytojai ir žurnalistai, nukrypę nuo partijos linijos: Tanasije Mladenović, žinomas poetas ir "Knyževne Novine" redaktorius, ir Liubisa Manojlovič, humoristas ir humoristinio žurnalo "Jež" redaktorius. Pastarasis dar apkaltintas, kad bendradarbiavęs "Knyževne Novine" (tas literatūros žurnalas pastaruoju metu apkaltintas "nukrypimu"), kuris pastaraisiais metais dėjęs politiką kritikuojančių straipsnių ir polemizavęs su kitais laikraščiais, pavadindamas juos "režimo ver-

gais". Šie faktai, žinovų nuomone, rodo, kad esanti pradžia plataus masto akcijos, siekiančios visą Jugoslavijos spaudą palenkinti kompartijos kontrolei. Šiame kontekste reikia imti ir "Glasnik sv. Antuna" redaktoriaus nuteisimą.....

Bet smūgis, suduotas įtakiniam katalikų laikraščiuvi Jugoslavijoje, nėra vien tik spaudos laisvės varžymas. Tai yra varžymas, kad katalikų Bažnyčia ir jos atstovai negalėtų reikšti savo nuomonės, negalėtų formuoti ir informuoti viešąją opiniją ir pasisakyti svarbiais klausimais, kurie domina katalikus ir nekatalikus Jugoslavijoje ir pasaulyje. Dėl to paskutiniu metu neatsitiktinai katalikų spauda Jugoslavijoje, tiesa negausi, bet labai vitališ-

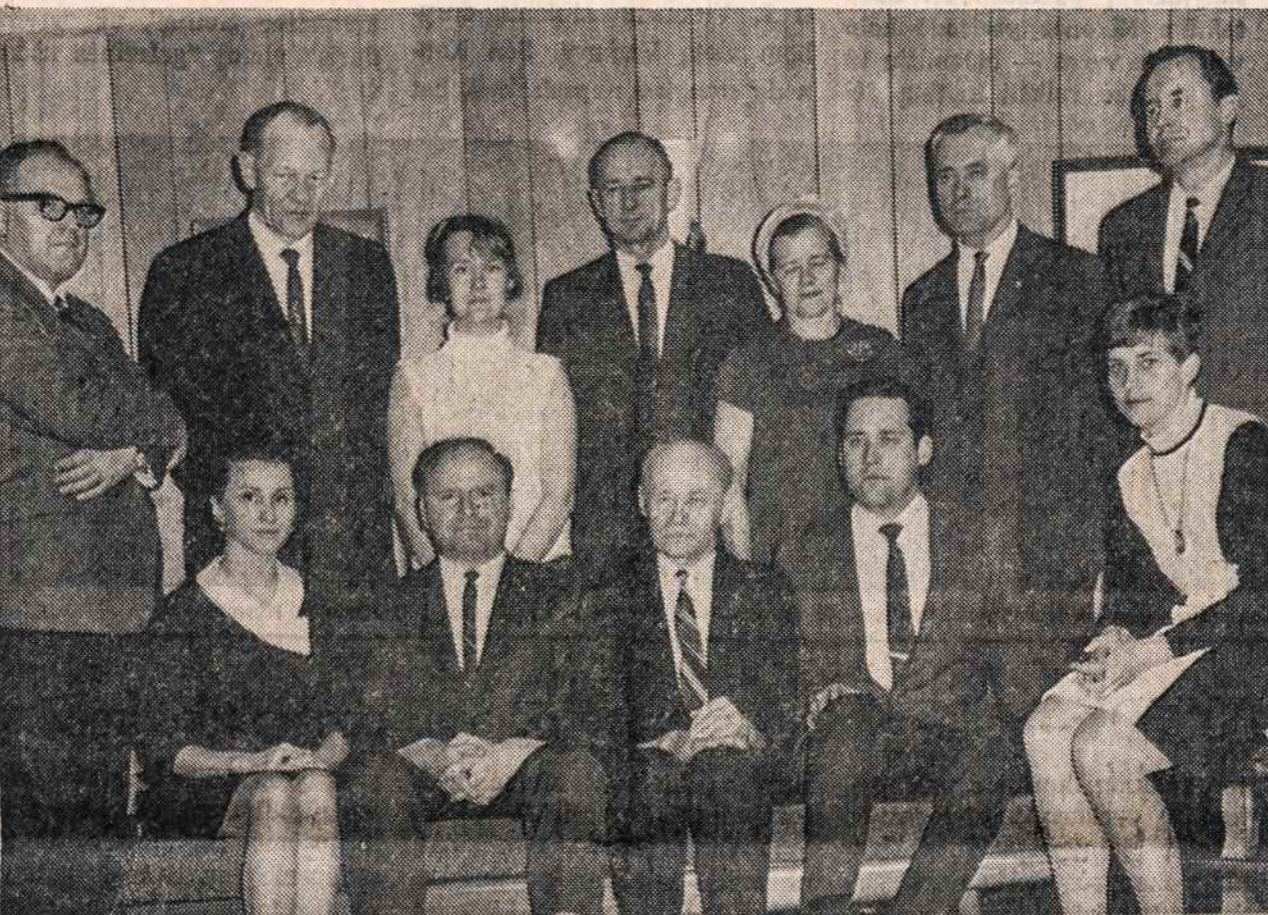
ka, yra visai traukdoma konfiskavimais, viešais ar paslėptais grasinimais. Komunistinis režimas bando dar išvengti viešo skandalo ir atviro stojimo prieš katalikus. Betgi Tėvo Cuk atvejis rodo norą užgniaužti vienas po kito laisvesnius balsus. Kai tuo tarpu skurdūs, katalikų neskaitydami "kunigų patriotų" laikraštukai gauna valdžios subsidijas ir paramą.

AR VATIKANAS INTERVENUOS?
Jugoslavijos katalikai dar tikisi, kad Sv. Sostas per savo atstovą Belgrade laiku intervensu visų savo svoriu ir moraline jėga. Kitaip, sako jugoslavai katalikai, bus laisvės pralaimėjimas prieš diktatūrą ir melą. Ar tai įvyks, kada žūt būt

ieškoma gerų santykių su komunistiniu režimu ne tik Jugoslavijoje, bet ir kituose komunistiniuose kraštuose, kada persveria "bendrieji interesai", kuriems paaukjami "atskiri atvejai", nesiderina su bendrąja politika"...

Kai kas kaltina Tėvą Cuk naivumu, nes jis tikėjo, kad galima užmegsti taip labai dabar linksniuojamas dialogos su užsienio žurnalistu ir ta proga pasakyti savo nuomonę. Tiesa, nuomonė būtų išgirsta ir įvertinta... kalėjimu. Naivu buvo tikėti, kad komunizmas priims tiesos žodį. Tiesa komunistams yra tik viena: toji, kurią jie skelbia savo propagandoje. Kas kitaip kalba, rašo, galvoja, nusikalsta "valstybės interesams" ir "drumsčia viešąją tvarką". Tuo kaip tik buvo apkaltintas Tėvas Cuk.

Dr. V. Mar.

"Laisvės žiburio" radijo rėmėjų — Lietuvos Radijo Klubo — naujoji vadovybė. I-je eilėje iš k. į d.: N. Urbraitis, R. Kezys, J. Klivėckas, A. Mažeika, G. Mažeikienė; II-je eilėje: A. Balsys, A. Reventas, D. Kezėnė, Z. Diepinigaitis, B. Macijauskienė, V. Padvarietis, V. Daugirdas. Didžiausias klubo valdybos rūpestis yra tinkamai suorganizuoti Chicago Lietuvos Operos pasirodymą birželio 2 d. New Yorke. Nuotr. V. Maželio

KAIP SU ŽYGIU PAS ŠVENTĄJĮ TĖVĄ

SPAUDA

Ateitis Nr. 2 pranešė, kad Moksleivių Ateitininkų S-gos sugalvotas žygis į Šventąjį Tėvą dėl vyskupo Amerikos lietuvių parapijom buvo referuotas LRK Federacijos posėdžiui. Reikalo eiga laikraštis vertina: "Dalyko eiga, atrodo, vyksta organiška: pirma katalikiškosios organizacijos susitaria, o po to jau einama į visą lietuvių visuomenę. Tačiau kyla klausimas, kaip efektingai ir greitai ALRK Federacija šį klausimą spręstų?"

Laikraštis baiminasi, kad jei bus atiduota kokiam komitetui svarstyti, tai "tuo viskas pasibaigs. Jeigu taip įvyktų, tai būtų gaila visų pastangų, kurias moksleiviai ateitininkai lig šiol parodė. Tada reiktų peržiūrėti visą eilę santykių tarp ateitininkų ir visų tų, kurie bijo ką nors supykinti... Mūsų tautos visa egzistencija daug ką pykina; bet mums šioje vietoje atrodytų, kad yra vienintelė proga veikti, ir atsakomybę už šį žygį neša ALRK Federacija."

Šia proga primintina, kad nėra jokių žinių apie naujo vyskupo skyrimą vietoj a.a. vyskupo Pr. Brazio, kurio žiniai buvo pavesta lietuvių už tėvynės ribų Europoje dvasinė globa. Nėra žinių taip pat, ar kas nors Europos lietuvių daroma tam reikalui teigiama linkme paskatinti.

Jėzuitų provinciole pareiškimai
Kai Chicagoje tebėra opus lietuviškų kapinių reikalas ir žmonės baiminasi, kad lietuvių sukurtos religinio pobūdžio šaltos nepereitų į svetimas rankas, aktualu pakartoti jėzuitų naujojo provinciole Gedimino Kijausko, S. J., pareiškimus iš

"Laiškų Lietuviams" (sausio mėn.).

Provinciolas savuosiuose, savo vadovaujamos provincijos ir kartu lietuviškos bendruomenės tiksluose pabrėžė lietuviškumą ir Lietuvos laisvę: "Bendruosius tikslus... manau, būtų galima suvesti į pastangas kurti gyvą lietuvių bendruomenę, kuri būtų susipratusi krikščioniškai, tautiškai ir kūrybiškai. Antra, niekuomet neišleisti iš akių dabar-

tinės mūsų tautos padėties, visais būdais siekti pavergtam kraštui pilnos laisvės".

O dėl jaunimo centro likimo: "Lietuviai jėzuitai, gyvenę Chicagoje, turi savo korporaciją, kuriai priklauso visa jų nuosavybė. Taigi, jos negali liesti nei vyskupo kurija, nei Chicago jėzuitų provincija, nei pats T. Generolas. Panašiai yra saugojama mūsų nuosavybė Kanadoje ir Pietų Amerikoje. Tos nuosavybės savo laiku bus perverstos nepriklausomosios Lietuvos jėzuitams".

Rusam Palangoje — taip, lietuviams ne!

Sovietų Sąjungos dailininkų fondas pasistatydino Palangoj naujus didelius keturių aukštų namus. Anot Tiesos (bal. 4), "šiomis dienomis juose apsigyveno pirmieji naujakuriai. Jie atvažiavo čia iš įvairių Tarybų Sąjungos kampelių... Numatoma, jog kasmet juose kūrybiškai dirbs apie 160 dailininkų ir apie 500 dailininkų su savo šeimos nariais galės praleisti atostogas".

Anksčiau rusai dailininkai buvo užėmę buv. Tiškevičiaus rūmus. Jų nepakako, ir jie buvo pritaikyti atostogautojams su šeimomis. Dabar Tiškevičiaus rūmai perleisti Gintaro muziejui. Bet lietuviai dailininkai savo židinio Palangoje kaip neturėjo, taip ir neturės. Vienas kitas gal bus priimtas pavasario rusų minioj. (Elta)

Midus

Stakliškėse, Dzūkijoje, jau kuris metas yra midaus gamyklai. Gamykla turi ir direktorių. Tai A. Sinkevičius, kuris, atro-

do, yra faktiškasis tos gamyklos pradininkas ir kūrėjas (kitose aplinkybėse būtų normalus savininkas).

Gamykloje gaminamos net trys rūšys lietuviško midaus — "Trakai", "Bočių" ir "Dainava". Tas midus jau esąs žinomas "ne tik mūsų respublikoje". Midaus gamintojas Sinkevičius, negalėdamas turėti savo sukurtos įmonės savininko teisių, sugebėjo kitu būdu savo teises užsitikrinti. Jis visas tris midaus rūšis užpatentavo, kaip išradimus, ir jau gavo iš Maskvos "autorinį liudijimą", kuris teikia jam teisę į tam tikrą dalį už midų gaunamą pajamą. (E)

— Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos sekcija Vilniuje kovo 9 paminėjo 60 metų sukaktį nuo kun. dr. Kazimiero Jauniaus (vieno iš pirmutinių lietuvių kalbininkų) mirties. Paskaitas apie Jaunį ir jo mokslinį darbą skaitė docentas V. Drotvinas ir V. Gri naveckis. (E)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. V. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

RIDGEWOOD CHAPELS 663 Grandview Ave. (prie Gates ir Forest Aves.) Alan J. Reitter - Jacob Reitter, Licensed Mgrs. Kada reikalas istinka — daug lengvatų, jūsų pagaudai ir patogumui, jų tarpe: 7 modernios vėsinamos kopyčios, puikiai įrengta kaip namuose esanti patalpa — atvangai, kompetentingas, veiklus ir simpatingas štabas, užtikrinai vietos automobiliams pastatyti. Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. EM 6-3200.

DELINIKS FUNERAL HOME, Thomas Deliniks, laidotuvių direktorius — jautriai užjaučia nelaimės valandą ir paruošia garbingas laido tuves. 17 Congress Ave. Waterbury, Conn. 06708; tel. 753-6181.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

JUOZO BANDZIUKO BARAS IR RESTORANAS. Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gerimais: alumi, vynu ir dar stipresniais; gausi ir importuoti iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais. 110-12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. 846-9286.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybų atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6799; 6755 S. Western Ave. Chicago, Ill. 60636 (312) 476-2242.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apsidraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniai iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIONO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinėms ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

REPUBLIC GERIMŲ KRAUTUVĖ 322 Union Ave. Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-2089. Juozas Bruzinskas, vedėjas. Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinų, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom pirmame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytos, spalvotas, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

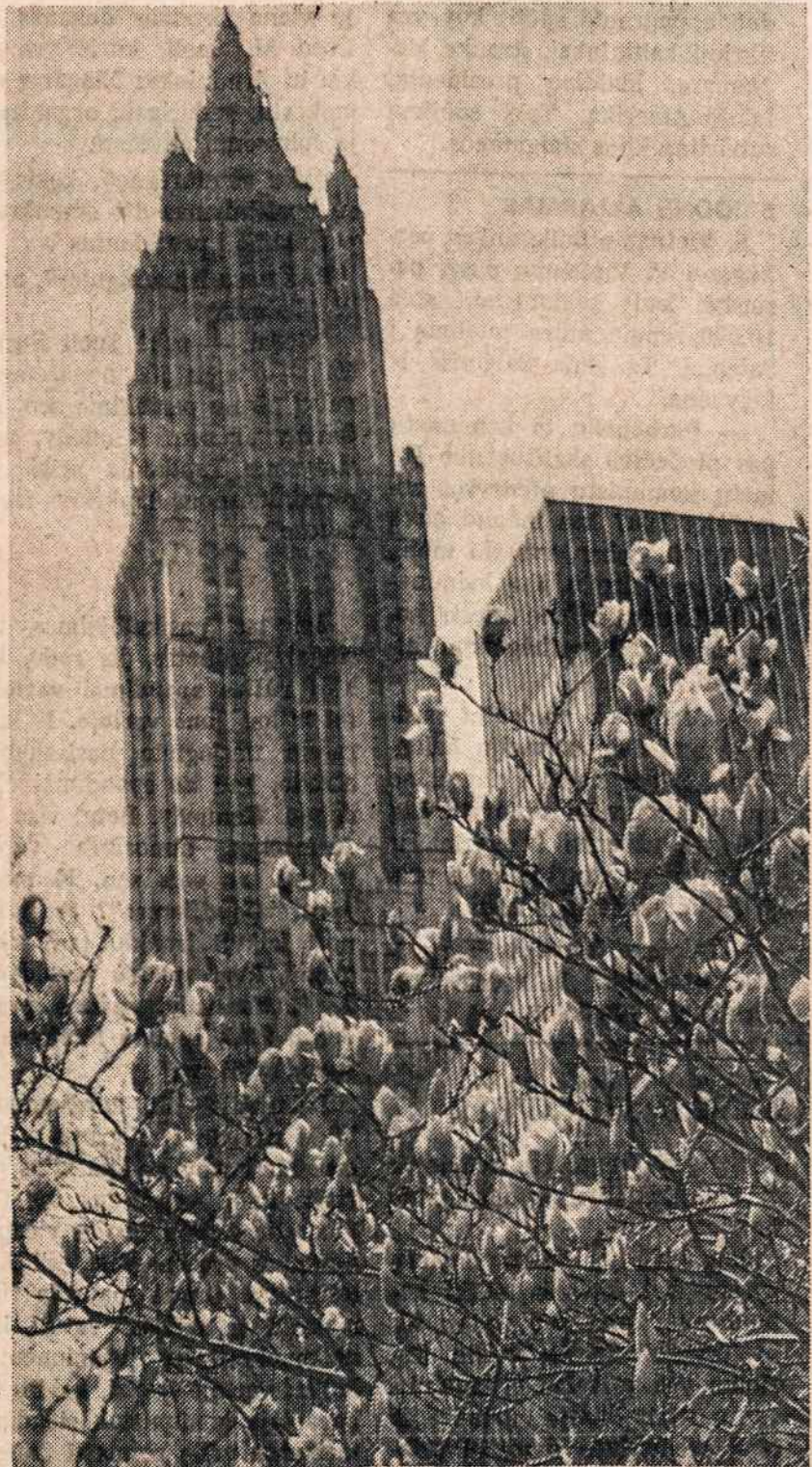
COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION (Agentūra) W. Kaczmarek, manager. 108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011; tel. CH 3-3005. Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir į USSR. Priimame užsakymus šaldytuvams, TV, skalbiamoms ir siuvamoms mašinoms, "Dollar Certificates", butams ir t.t. Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti. Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią mes gauname. Jūsų patogumui turime didelį prekių pasirinkimą žemomis kainomis. Agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmadieniai nuo 10 ryto iki 4 val. p.p. Kitu laiku — susitarus.

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniai nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiunčiamos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidotuviams ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

RIMOS IR JUOZO BRUZINSKŲ SIUNTINIŲ ĮSTAIGA siunčia dovany siuntinius į Lietuvą. Krautuvėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Pirmamai telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietapalčiai. Parūpinami "dolerio krautuvė" kuponai. 370 Union Ave. Brooklyn N.Y. 11211; Tel. EV 4-4952.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-8620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinis nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniais daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — **UNION TOURS** 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

Pavasaris New Yorke

Nuotr. V. Maželio

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCIS FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00Laikraštį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA.
Stralpenius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti stralpeniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stralpeniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Fariziejų žodžiai iškilmėse

Lietuvoje kovo 25 buvo iškilmės — 111-asis mokytojų suvažiavimas. Mokytojai yra tautos dalis, iš kurios reikalaujama daugiausia pasiaukojimo. "Svietimo ministras" M. Gedvilas jiem kartoj žodžius apie patriotizmą ir tėvynę. Jais skyrė mokytojam uždavinius: "skiepyti jiems (mokinėjams) tarybinio patriotizmo ir internacionalizmo jausmus, ugdyti pasiryžimą ginti sovietinę Tėvynę, ryžtingai kovoti prieš buržuazinę ideologiją skverbimąsi ir moksleivių sąmonę."

Toje kalboje žodis "tėvynė" nereiški Lietuvos, ir žodis "patriotizmas" nereiški Lietuvos meilės. Tais žodžiais buvo pridengiami antilietuviški užsimojimai. "Tarybinis patriotizmas" Lietuvoje išleistame "Dartinės lietuvių kalbos žodyne" apibūdinamas kaip "begalinė tarybinės liaudies meilė socialistinei Tėvynei". O ta "socialistinė Tėvynė" ten pat apibūdinta kaip "Tarybų Sąjunga". Vadinas, Lietuvos mokytojas turi mokytį vaikus, kad jie pamiltų ne Kęstučio, Vytauto, Daukanto, Basanavičiaus, Maiorionio, Vaižganto tėvynę, bet caro, Stalino, Kosyginio ir Brežnevo tėvynę, kurioje išbarstyti šimtų tūkstančių deportuotų lietuvių kaulai. Budelis reikalauja meilės...

Suprantama, kodėl Kosyginio-Brežnevo režimui rūpi ne Lietuvos istoriniai paminklai, bet Rusijos. Režimui jie nereikalingi ir nenaudingi.

Tai vaisius kultūrinio genocido, siekiant, kad Lietuvos vaikai pamiltų Brežnevo-Kosyginio tėvynę. Bet kaip priversi Lietuvos vaikus ją pamilti, kada pačių rusų atsiranda vis daugiau desperacinių jaunuolių, kurie pareiškia, kad jie myli savo tėvynę, bet be Kosyginio ir Brežnevo, be komunistų partijos. Kiti net ima šauktis į J. Tautas, kad padėtų atsakyti sovietinės pilietybės ir emigruoti. O tokis atsakymas yra nu-

matytas Žmogaus teisių deklaracijoje...

★
Žmogaus teisių deklaracijai pagerbti yra didesnės iškilmės Teherane, Persijoje, tarpvalstybinė konferencija balandžio 22 — gegužės 13. Iškilmės, nes deklaraciją J. Tautos paskele prieš 20 metų.

Bergždžia būtų minėti, kad žmogaus teisės ir po 20 metų pasiliko popieri. Priežastis paprasta — deklaracijai "pritariti" pasiskubino tie, kurie labiausiai yra žmogaus teises pamynę — sovietinio režimo atstovai. Jie ir vėl farizėjiškai imasi iniciatyvos rodyti pirštu į kitus kraštus — į Afriką, Graikiją.

Antra priežastis — tyla tų, kurie žmogaus teises išpažįsta, bet vardan politinio intereso stengiasi pirštą laikyti kišeniuje, kad nereiktų parodyti juo į tikruosius žmogaus teisių lauzytojus.

Ar ir Amerika tokia? Amerika yra dvejopa. Niekas kitas laisvame pasauly nekėlė tiek balso už žmogaus ir tautų teises kaip Amerikos Kongresas. Tokio drąsaus rodyto pirštų į teisių paneigėją ir reikalavimo skriaudas atitaisyti neparodė jokios kitos nei civilinės nei bažnytinės valdžios. Bet yra kita Amerika — vykdomosios valdžios Amerika, kuri Kongreso ir visuomenės balsui neduoda eigos. Geriau nesipykti, o jei pyktis, tai tik su mažaisiais. Ir tai vis dengiantis žodžiais, kad ten suvaržytos pilietinės asmens teisės. Ar taip suvaržytos kaip Sovietuose? Į tai atsakviti vengiama.

Teherane sunku laukti, kad neimtų vyrantai vėl farizėjiškos kalbos apie žmogaus teisių vykdymą. Bet tai nereiškia, kad reikia pamoti desperatiškai ranka. Kiekvienas šauksmas dėl žmogaus ir dėl tautos teisių atlieka dvejopa rolę — nuima aureolę farizėjams, kursto pavergtą žmogų eiti į savo teises per kančią ir aukas.

Kas norėjo komunizmo Lietuvoje

Vladas Vildžiūnas su savo surusėjusiais tėvais 1919 grįžo į nepriklausomą Lietuvą iš Sovietų Rusijos, kur jie gyveno nuo 1892.

VI. Vildžiūnas 1927 įstojo į imperialistinę komunistų partiją. 1930 pašauktas, atliko karinę prievolę. Po to tuoj iškviestas į Maskvą, sovietų Rusijos kolonijų sostinę, mokytis šnipinėtį ir vadovauti komunistų penktai kolonai nepriklausomoje Lietuvoje.

1940-41 VI. Vildžiūnas buvo Ukmergės NKVD viršininkas ir vykdė lietuvių tautos deportaciją į Sibirą badui ir mirčiai.

Didysis lietuvių kalbos žodynas, išleistas Vilniuje, aiškina, kad "penktoji kolona — išdavikai, naudojami kitos valstybės užnugarėje šnipinėjimo, diversijos, kenkimo tikslams" (VI t., 313 psl.).

VI. Vildžiūnas Vilniuje 1964 išleido antrą atsiminimų knygą "Pakelti kumščiai". Ši atsiminimų knyga yra apie komunistų penktos kolonos — išdavikų — veiklą nepriklausomoje Lietuvoje 1926-1940. Knygoje vaizdžiai aprašoma, kaip išdavikai — komunistų penkta kolona — griovė laisvą Lietuvą iš vidaus, kaip niekino lietuvių tautą ir viską kas lietuviška.

Atsiminimų knyga duoda komunistų penktos kolonos dir-

busių asmenų pavardes. Štai bent kelios pavardės tų, kurie troško komunizmo nepriklausomoje Lietuvoje ir kurių talka įvesta sovietų Rusijos okupacijai.

1. Amosovas, Dmetjanas. "Salako apylinkėse gerai veikė ir komjaunimo organizacija, kuriai vadovavo... Dmetjanas Amosovas" (190 psl.).

2. Bermanas, Abramus. "LKP Anykščių parajonės komiteto sekretorius" (57).

3. Chodosaitė, Marija. Ji buvo ne universiteto (Maskvoje, K.T.) klausytoja, kaip mes, o mūsų — lietuvių sektoriaus — vedėja..." (143).

4. Chachlovas minimas Sovietų komunistų kuopelės veikloje (192).

5. Dembo, Ickas, "kuris dirbo Kauno partinėje organizacijoje" (169-170).

6. Dudnikaitė, Ch., Panevėžyje "dirbusi bibliotekoje, turėjo galimybių platinti marksistinę literatūrą" (196).

7. Devetnikovas, Jokūbas, "Ukmergės miesto partinės organizacijos pasiuntinys" (94).

8. Jofaitė, Cipė. "Tai buvo partijos Anykščių parajonės komiteto narė" (73).

9. Laferiai broliai Anykščiuose turėjo skardos gaminių dirbtuvėlę. "Brolių Laferių

dirbtuvėlė — slaptų pasimatymų vieta, pagrindinė spaustuviė" (57).

10. Laferis, Zėlikas, 1933 lapkričio 26 Utenoje kariuomenės teismo teistas (243-244).

11. Leontjevas. "...aplankiau Kemionių, Polivarko, Skeldų, Salako ir kitas kuopeles, susipažinau su puikiais atsidavusiais komunistais Liferijum Šikailovu, Fiodoru Nosrevu, Petru Matušovu, Natalija Samochvalova, Zalmanu, Leontjevu..." (189).

12. Levitas, Notelis. "...pradėjo veikti Panevėžio komjaunuoliai, kuriems vėl ėmė vadovauti nepalaužiamasis Levitas" (201).

13. Mauša, kromelinkas, "kurio motinos gąsdina vaikus ir iš kurio šaiposi paaugliai, o žmogus dirbęs sunkų ir pavojingą darbą — partijos ryšininkas" (35).

14. Reznikovičius, M. Panevėžyje. "Ypač daug komjaunuoliams padėjo 7-sios mokyklos mokytojas M. Reznikovičius" (196).

15. Piketnikaitė, Klava "turėjo rūpintis komjaunimo organizacijos reikalais" Panevėžyje (171).

16. Šėlas, Meilachas. "Prieš pat rajono konferenciją buvo išrinktas naujas komitetas, ku-

rij sudarė komunistai: Meilachas Šėlas..." (174).

17. Ševachaitė, Liuba. Anykščiuose "Mauša mane supažindino su komjaunimo parajonės komiteto sekretore Liuba Ševachaitė" (38).

18. Ševachaitė, Chana, Liubos sesuo, "kuri buvo baigusi Anykščių progimnaziją ir turėjo labai gražią rašyseną, viską perrašė... ir išspausdinome pirmąjį "Kovotojo" — partijos Anykščių parajonės komiteto organo — numerį" (165).

19. Smitaitė, Roza, minima tarp 1933 kovo mėn. suimtų komiteto narių (196).

20. Traubas, Abelis, "...buvo išrinktas naujas komitetas, kurį sudarė komunistai Meilachas Šėlas, Abelis Traubas..." (174).

Paminėtos pavardės liudija, kad šie asmenys buvo svetimtaučiai, visai svietimi lietuvių tautai. Be to, komunistas VI. Vildžiūnas vaizdžiai atsiminimais tvirtina, kad sovietų Rusija laužė visas su nepriklausoma Lietuva sudarytas sutartis, skatindama krašto viduje komunistų penktą koloną — išdavikus, norėdama įvesti vergiją okupacijai.

K. Telga

Generolas Feliksas Žemaitis-Baltušis
AUGUSTINAS UPENAS

Tarpe kitų komunizmui nusipelnusių lietuvių, 1918-19 talkinusių bandant įvesti mūsų krašte sovietinę santvarką, dabar minimas ir Feliksas Žemaitis-Baltušis, buvęs caro armijos karininkas ir tapęs sovietinio generolo. Tariamasis Lietuvos kariuomenės organizatorius Rasikas 1918 gruodžio 5 Maskvoje pasirašytu įsakymu jį "įgaliojęs tvirti karinius būrius Žemaitijoje". Į Lietuvą jį pasiuntė partijos centro komitetas.

Pirmąjį ginkluotų komunistų branduolį Žemaitis-Baltušis suorganizavo Šiauliuose. Vėliau tas branduolys išsivystęs į pulką, tačiau žinių apie tai, kiek karių jame buvo, niekur neteko užtikti. Tur būt, ir patys jo vadai nežinojo. Tas padrikęs plėšikaujančių raudonarmiečių vienetas nebuvo pastovus. Daugelis neramių jaunuolių, susidėję su bolševikais ir gavę ginklus, po pirmo patirto pralaimėjimo palikdavo savo dalinį ir grįždavo namo ramaus darbo dirbti arba stodavo į besiskuriantį nepriklausomos Lietuvos kariuomenę.

Maskva bandė Žemaičių-Baltuši pasinaudoti ir 1940 metais. Tačiau šį kartą jis nebuvo toks klusnus partijos įrankis, koks buvo 1918-1919 m. Anuomet jis tarnavo bolševikams visu savo jaunu entuziazmu, akiai patikėjęs jų žodžiam. 1940 jis grįžo į Lietuvą jau su brendęs, gyvenimą patyręs vyras. Jis matė, kokią santvarką komunistai įvedė Rusijoje ir kokią Lietuvą sukūrė lietuviai, apgynę ją nuo bolševikų. Ir tas palyginimas nebuvo komunistų naudai.

Apie savo susitikimą ir pokalbį su generolu Baltušiu-Zemaičiu, 1940 Maskvos atsiųstus Kaunan likviduoti nepriklausomos Lietuvos kariuomenę ir įjungti ir raudonąją armiją, pasakoja buvęs Liaudies seimo narys ir priešmokyklinio auklėjimo skyriaus viršininkas Liudas Dovydėnas senenai Londone išleistoje knygoje

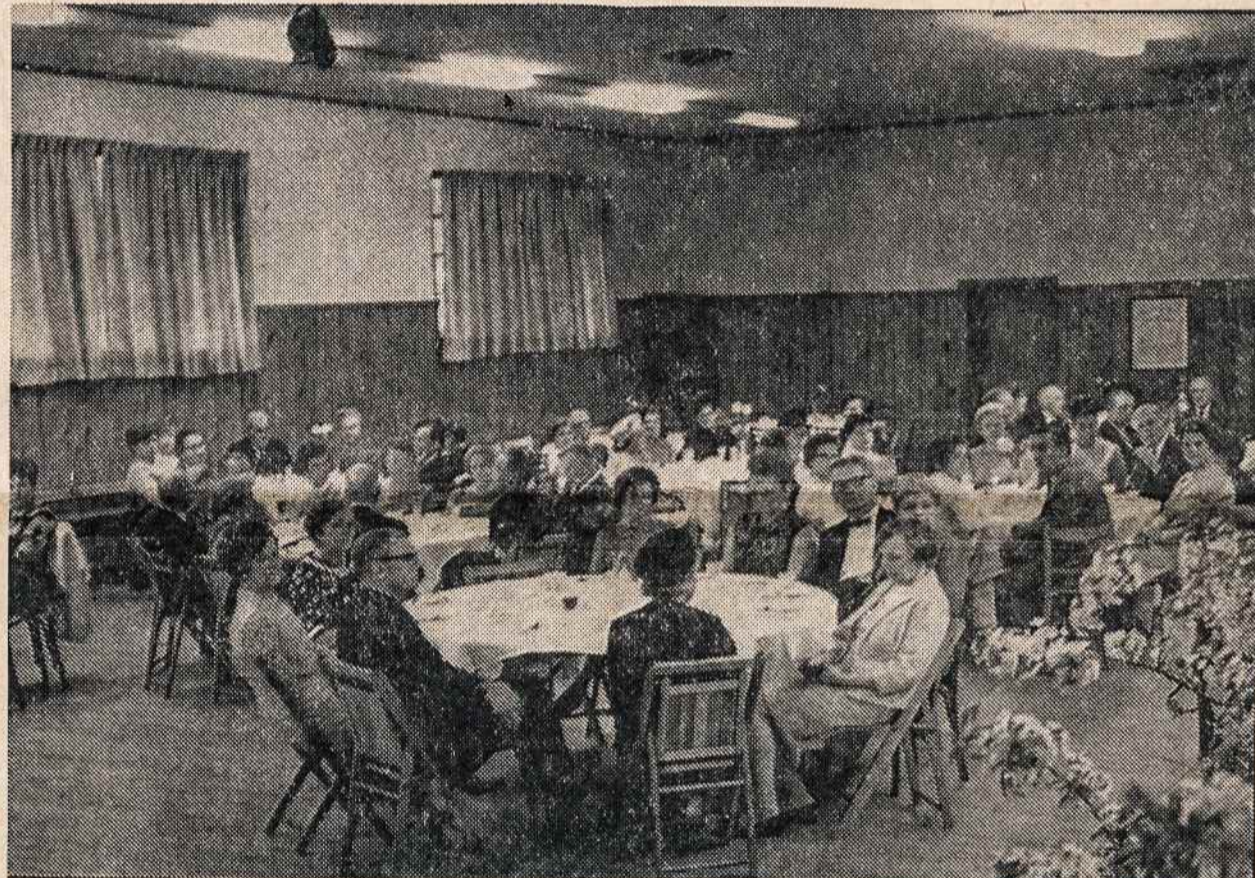
"Trečioji pradalgė". Pateikiama keletą jos ištraukų. Gener. Žemaitis-Baltušis, atvykęs Kaunan, buvo apgyvendintas Donelaičio gatvėje buvusiam Musteikio name, kur buvo ir Dovydėno vadovaujama įstaiga. Įeidami ir išeidami per tas pačias duris, dažnai jie susitikdavo ir pasikalbėdavo. Jau pirmąją pokalbio dieną Žemaitis-Baltušis "pripažino radęs Lietuvą žymiai pasikeitusią. "Gerojon pusėn pasukta, gerai pasistūmėta", nebe pasitenkinimo pastebėjo. Generolas atsiminė, kokią Lietuvą palikęs 1919 metais", rašo Dovydėnas.

Kitą sekmadienį jiedu vėl susitiko. Šikart šnekučiavo susėdę ant centinės laiptų pakylės užpakaly namo esančiame darželyje. Pokalbio metu Žemaitis-Baltušis klausė: "Iš kurių reik tikėtis didesnės paramos, kaip seniau sakydavo, pamacės, iš inteligentų, ar iš darbo žmonių, sakykim, liaudies?", tęsia savo pasakojimą Dovydėnas. "Pirma, man reikiš, painiojama inteligentų, darbininkų darbas", aiškino pastarasis. "Abeji yra darbo žmonės, tik kitose srityse. Lietuvoje jau nėra buržujų. Net mūsų feļetonistams jau atsibodo Vilokaitis, Lapėnas ir Petrusis. Milijonierių pas mus kaip ir nematyti. Paramos reik laukti iš visos Lietuvos. Jeigu mes jos pasitikėjimo, jos gana mažų reikalavimų nemokėsim patenkinti — neteksim visos Lietuvos".

Generolas pritarė. Jis ir postą priėmęs su panašiomis sąlygomis... Jis dar kartą pastebėjo, kaip jam esą malonu radus savo gimtinėje tiek daug inteligentijos, gerovės. Ir armija jam daranti gerą išpūdį.

"Mums teks nelengvai padirbėti. Arti germanų esam. Tai-gi labai vožna gauti Maskvos pasitikėjimą", kažin kaip abejingai ir liūdnei baigė susitikimą. Jis gerai žinojo, ko laukti

(nukelta į 6 psl.)

Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko Klubo Atvelykio popietė balandžio 21 d. Kolumbo vyčių salėje. Nuotr. V. Maželio

DR. P. MAČIULIS

MEDINĖ ŠIRDIS

APMATAI

(2) Kadangi "gyvenimo pradžia" reikia ir šio ir to, o iš sensterėjusių tėvų nebesitiki sulaukti paramos, tai tenka abiem susirasti darbą, keltis šešiomis ir grįžti namo šešiomis ar vėliau. Tai ir gyvenimiškoji idilija greit pradeda nublankti. Šeimos židinio jausmai pamažėle atsimpa, darbas namuose įkyri, veržiamasi oran stipresnių išpūdžių susirasti, nes pajuntama vidaus tuštuma, ir religijos vidinę palaimą netikiama, kadangi ji seniai nepraktikuojama. Tenkindamiesi teatru, koncertais, žmonės negali gyventi, jie susiranda sau panašius, su kuriais prasideda bendravimas ne vien pokalbiais, seikėjant dienas ar aplinkos įvykius, bet ir nugėrimais, užsitiesiančiais iki vėlybos gaidgystės.

Panašūs dažnesni susitikimai tėra galimi tik subatvakariams, tad sugrįžus iš pobūvio paryčiais, krintama guolin iki pusiaudienio. Apie bažnyčią, pa-

maldas negalvojama, — dažniausia tariamasi su vakarykščiais "svečiais" vėl susitikti prie rūgštaus viralo lėkštės troškuliui apmarinti. Taip jiem dingsta ir sekmadienis. O vaikai? Vaikai kur nors žaidžia...

Bevaikėm šeimom mažiau galvosūkiu. Tačiau ko gi galima ateity tikėtis iš tokių vaikų, kurie jau nusimano apie sekmadienio pareigas dalyvauti pamaldose, kartą savaitėje būti su kitais mokyklos draugais bažnyčioje? Atsitiktinai teko nugirsti pokalbį sekmadienį tarp aštuonmetės mergytės ir tėtuko: — Ar nuveši mane šiandien bažnyčion? — paklausė mergytė. — Ne, atsakė tėtukas, net prieš vaiką nemo-kėdamas paaiškinti kodėl!

Ir nesant pesimistu, norisi paklausti, kokia ateitis gali pasitikti vaikus, išaugusius gatvėje be jokios kilnesnės minties, be gražesnio pavyzdžio, be bažnyčios? Kas iš to, kad vaikai šabloniškai parengiami pirmą išpažinčiai ir komunijai, kai

po to jiem niekas apie tai daugiau neužsimena. Kaip naujai pasodinta gėlė nelaisvoma greit nuvysta, visai nudžiūsta ir miršta, tas pat kartojasi ir su vaikais. Turbūt jiem gailima laiko priminti, kaip gerasis Dievulis palesina dangaus paukščius ir palaisto pievas, kad pražydusios gėlės džiugintų žmogaus akį... Kaip jaunas augalas be nuolatinės priežiūros sunyksta, taip ir žmogus, ypač pačiam gražiausiame savo vaikystės amžiuje.

Kartą klausant baudžiomosios teisės profesoriaus paskaitos, auditoriją šurpas nukrėtė. Buvo atpasakotas vieno jaunuolio prisipažinimas teisme, kaip jis, augdamas be priežiūros, susidraugavo su narkotikų vartotojais, kurie ir jį prie to prapratino, o kadangi reikėjo pinigų, jis ryžėsis jų pasivogti iš vieno pensininko. Kai apvagiama-sis pajuto savo bute svetimą, griebėsi ginklo. Buvo pasikeista keliais šūviais, apvagiama-sis sukrito negyvas. Dabar jau ir teisiamasis supratus, kad galčia ne tiek jis, kiek jo motina kalta, kuri tiek daug rūpindavosi savi, bet ne vaikas, iš gatvės patekusiųs į silpnavalių ir nusikaltėlių rankas!...

Nesistebėkime, kad, po tokios kaip minėjom "saviuklos" gatvės, pirmoji išbėgėju-sių potroškių sustojimo vieta esti policijos daboklė; antroji

ateina kiek vėliau po pirmosios — lignonė, kurioje ne vien tiktai sužeidimai apraišiojami, bet nustatomi ir įvairūs apsikrėtimai. Kaip beskaudėtų žmogui širdis, bet paskutinis sustojimas esti pataisos stovykla arba ir kalėjimas, kaip anam profesoriaus pavaizduotam jaunuoliui...

★
Daugelis ateina su savo patarimais, kaip pas tą Krylovo ūkininką, kurio klėtį vagys ištuštino, kuomet tragedija jau įvyko.

Juk turime ne vien mokyklos, bažnyčios pamokymus — išpėjimus, turime spaudą, turime gerų knygų. Deja, jų neskaity nei tėvai. Tai ko galima iš vaiko reikalauti?

Galima duoti kitiem, kai pats davėjas turi ką duoti. Todėl ir iš tokių tėvų nėra ko tikėtis ar laukti, kad jie duotų savo vaikam bent viešojo padorumo dėsnius, kai patys jau pasinėrę kasdieninėje rutinoje virš galvos, kai veik niekam nebeturi nei lėšų nei laiko be gaudomo pinigų pramogom, kuriose norima nuo savęs pabėgti.

Sunku, veik neįmanoma pabėgti nuo savės. Tačiau kol dar jauni, žmonės visokiais būdais stengiasi, eikvojasi, išsėmia ligi dirksnių pertempimo. Iš čia jau ir prie namų židinio atsiranda nuomonių "susi-

kryžiavimai", pirmas kibirkštys, neretai nuvedančios iki skrybų įstaigos. Suprantama, su advokatais, su atšiauriais vienu kitiem akibrokštais... o apie vaikų ar paauglių būklę gal nė galvot nepagalvojama, — pirmom galvon svarbu gauti oficialiai skrybas, nes faktinai jau senai prie skrybų prieita visu tuščiu vidaus gyvenimu, kurio kaip ir nebūta! (b. d.)

Pavasaris atėjo, varnėnas vėl sugrįžo

Nuotr. R. Kisieliaus

Kauno miesto rotušė — Baltoji Gulbė

IR KAUNO "BALTOJI GULBĖ" APDRASKYTA

L. ir M. (Vilnius, kovo 30) rašo, kad "Vienas Kauno senamiesčio kampelių labai įspūdingai atgimė — čia restauruoti Perkūno namai. Idėta daug darbo, daug subtilios kūrybinės meilės." — "Bet iš viso Kauno senamiesčio komplekso restauravimo klausimas kelia tam tikrą nerimą. Pvz., **Rotušės likimas.**

"Maždaug prieš trejus metus buvo sumanyta ją restauruoti. Šio darbo turėjo imtis SMRG dirbtuvės. Bet kažkodėl Rotušės pastatas buvo paliktas 'dievo valiai': iš esmės restauravimo darbai ligi šiol čia dar nevykdomi. O per 2-3 metus šis pastatas smarkokai apgriautas. Kadangi jo niekas specia-

liai nesaugo (nėra nei naktinio, nei dieninio sargo), per tą laiką daug kas išgrobstyta. Dabar, žiūrint į Rotušės langų kiaurymes, į apdraskytas sienas, išlaužytas duris, ir graudų, ir skaudų"...

Prieš daugiau kaip 40 metų Vaižgantas — pavadinęs Kauno rotušę "Baltąja Gulbe" — šaukėsi į miesto ir valstybės valdžias, kad rūpestingiau ją prižiūrėtų. Tada tas balsas buvo išgirstas. Dabar Maskvoj cenzūruojamame biudžete atsirado lėšų viešbučiui turistams iš Rusijos Lampėdžiuose statyti, o Baltajai Gulbei nuo šalčių, audrų ir vandalų apsaugoti jų neliko. (Elta)

Svč. Trejybės bažnyčia paversta šokių sale

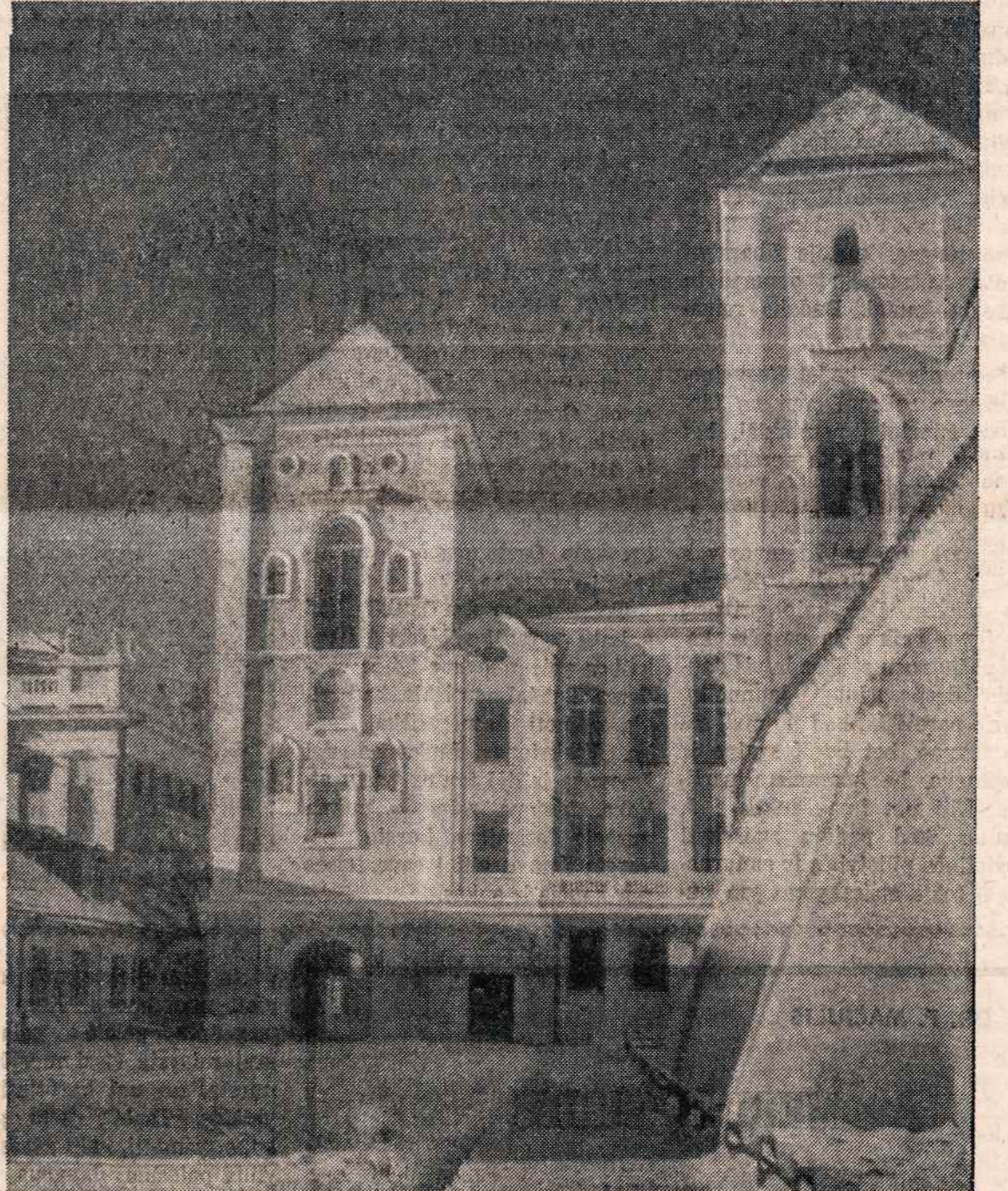
KULTŪRINIS GENOCIDAS KAUNE

Igulos bažnyčia paversta muziejumi

Sv. Jurgio, Kauno kunigų seminarijos bažnyčia, paversta sandėliu

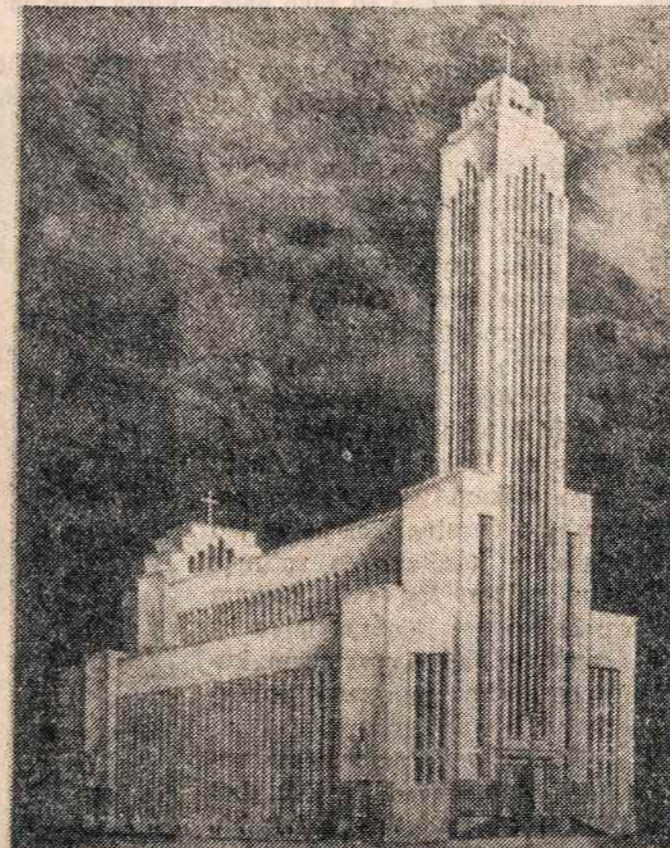

Kauno kunigų seminarija užimta kariuomenės. Kair.—vyskupų rūmai, taip pat užimti kariuomenės.

Kaune 1940 metais buvo 17 bažnyčių ir 13 koplyčių. Bolševikai uždarė visas koplyčias ir 3 bažnyčias. Pavertė jas šokių salėm, sandėliais, muziejais . . . Senos istorinės bažnyčios apleistos ir neremontuojamos. — Apleistas, neremontuojamas ir Kauno gražusis meno paminklas "Baltoji gulbė".

Jėzuitų bažnyčia paversta sandėliu

Priskelimo bažnyčioje įrengtas televizijos fabrikas

Pažaislio vienuolynas prie Kauno, paverstas psichiatrine ligonine, bažnyčia — muziejumi.

ŠIO PAVASARIO LIETUVIŠKA ŠVIETIMO PROGRAMA

Sv. Antano gimnazijoje daug dėmesio kreipiama į mokinių lietuvišką švietimą. Tam tikslui ruošiami gimnazijoje aukšto lygio koncertai, kviečiami rašytojai, patiems mokiniams leidžiama pasireikšti namie ir didesniuose miestuose.

Šio pavasario šv. Antano gimnazijos švietimo programa tokia:

Balandžio 21 mokinių choras koncertuoja Bostone Hancock salėje.

Balandžio 26-27 skautų jaunimo studijų dienos ir šventė gimnazijos patalpose. Suvažiuoja rytinio Atlanto pakraščio skautai bei skautės — apie 200 asmenų.

Gegužės 5 d. 4 val. Melrose Simfonijos orkestro koncertas gimnazijos patalpose, diriguojant komp. Jeronimui Kačinskui. Bus mokiniams specialiai pritaikyta programa. Dalyvaus Portlando vyskupas ir apylin-

KENNEBUNKPORT, ME.

kės gimnazijų mokiniai bei mokytojai. Bus išpildomi daugiausia lietuvių kompozitorių, ypač Čiurlionio, simfoniniai kūriniai.

Gegužės 12 šv. Antano gimnazijos mokinių ekskursija į ateitininkų šventę Putname Marijos Nekalto Prasidėjimo Sešelių vadovaujamame lietuvių mergaičių bendrabuty.

Gegužės 25 rašyt. Algirdo Landsbergio paskaita gimnazijos mokiniams apie Rytų Europos rašytojus.

Mokslo metai baigiasi birželio 9. Abiturientų išleistuvėse dalyvaus vysk. V. Brizgys — laikys pamaldas ir įteiks gimnazijos baigimo diplomus. Numatyta koncertinė mokinių programa. Organizuojasi lietuvių ekskursijos iš New Yorko ir iš Bostono.

Balandžio 27 Chicagoje Mar-

quette Parko lietuvių parapijos salėje ruošiamas šv. Antano gimnazijos labai parengimas su programa ir šokiais. Ruošia tėvai, kurių sūnūs mokosi šioje gimnazijoje. Mokinių iš Chicago šiais metais yra 30, o ateinančiais metais bus 40. Parengime dalyvauja pranciškonų provincijolas. Jis taip pat gimnazijos reikalais kalbės lietuvių televizijos programoje. Į parengimą vyksta keli mokiniai iš gimnazijos atlikti programos.

Koresp.

Lietuvių Fondo nariai

Vasario ir kovo mėn. į Lietuvių Fondo narius įstojo: po 1000 dol. a.a. Janinos Kašubienės atm. įnašas, paaukojo Tomas Kašuba; Ona Ivaškienė; Petronelė Orentienė (prašė sūnūs Vytautas E. Orentas); po 500 dol. a.a. Aleksandro Prankaus atm. įn. (prašė Pranciška Prankus); a.a. Onos Petrauskienės atm. įn.; 339 dol. — žuvusių lietuvių lakūnų atm. įn.; 305 dol. — a.a. Agnietės Šaikūnienės atm. įn. (prašė Jonas Šaitis ir Veronika Bubniai); 167 dol. — LB San Francisco apylinkė; 140 dol. a.a. K. Navasaičio atm. įn.; 132 dol. — a.a. Ipolito Tvirbutio atm. įn.; 120 a.a. kun. Liongino Jankaus atm. įn.; 111 dol. Stasys Garsas ir 101 dol. Vladas ir Eleonora Velžiai; po 100 dol.: Adolfas ir Leonora Trinkūnai, Darius ir Jūratė Gvidai, a.a. vysk. Vincento Borisevičiaus atm. įn., a.a. vysk. Pranciškaus Ramanausko atm. įn., a.a. vysk. Petro Maželio įn. (šiuos tris vysk. prašė ir įnašus aukojo Antanas Virkutis), a. a. Vinco ir Anastazijos Būdų atm. įn., Bronius Macianskas, Kasperas Radvila, Ignas Navickas, dr. Albinas Grigaitis (persininkas), Stanley ir Irene Balzekai, Jr., Bronius ir Bronė Nainiai, Kazys ir Irena Barzdukai, Simas Kašelionis, Petras ir Bronė Martinaičiai, inž. Pranas ir Antanina Urbaičiai, Vytautas, Stasė ir Aleksandras Mažeikiai, Bronius ir Aurelija Polikaiciai, Juozas Stulga, Vincas ir Vanda Simanavičiai, inž. Gedim. Biskis, Casimir G. Oksas, a. a. Antano Žmuidzino atm. įn., Vincas Degutis, Ona Rumbutienė, Vytautas Biliūnas, Paul Vileita, Pranas ir Bronė Maineliai, Vincas, Vincenta ir Audronė Pavilčiai, Šventos Trejybės vyrų klubas, Marcel ir Kristina Senuliai.

ponaičiai, a.a. kun. Pijaus Aleksos atm. įn., Balys ir Birutė Čiurlioniai, Kostas Liaudanskas, kun. Kazimieras Steponis, Stancija Stankai, Aleksandra Buivydienė, Rimantas Liubartas Bakaitis, Petras Dimgaila, Richardas Povilas Tauras, Kostas ir Kotryna Repšiai, Jonas ir Stefa Juškaiciai, Mark ir Ona Jurgučiai, Adelė Verbickas, a. a. Vytauto Galinio atm. įn., Bronius ir Stasė Prialgauskai, Vincentas ir Marija Grebliūnai, Danutė ir Antanas Viktorai, Vytautas ir Elena Pagiriai, Petras ir Emilija Trainauskai, Petras Zelvys, Pranas Nedas, Antanas Marma, Justinas ir Marija Palubinskai, Vincas ir Ona Urbonai, Eugenija Izokaitienė, A. Viržintas, Jonas Sakas, Petras Spetyla, ltn. Antanas Sarūnas Vadopalas, Edmundas Jankauskas, Jonas ir Eleonora Giečiai, Marius P. ir Emilija Kielai, Stasys ir Akvilė Rudžiai, a.a. vysk. Vincento Borisevičiaus atm. įn., a.a. vysk. Pranciškaus Ramanausko atm. įn., a.a. vysk. Petro Maželio įn. (šiuos tris vysk. prašė ir įnašus aukojo Antanas Virkutis), a. a. Vinco ir Anastazijos Būdų atm. įn., Bronius Macianskas, Kasperas Radvila, Ignas Navickas, dr. Albinas Grigaitis (persininkas), Stanley ir Irene Balzekai, Jr., Bronius ir Bronė Nainiai, Kazys ir Irena Barzdukai, Simas Kašelionis, Petras ir Bronė Martinaičiai, inž. Pranas ir Antanina Urbaičiai, Vytautas, Stasė ir Aleksandras Mažeikiai, Bronius ir Aurelija Polikaiciai, Juozas Stulga, Vincas ir Vanda Simanavičiai, inž. Gedim. Biskis, Casimir G. Oksas, a. a. Antano Žmuidzino atm. įn., Vincas Degutis, Ona Rumbutienė, Vytautas Biliūnas, Paul Vileita, Pranas ir Bronė Maineliai, Vincas, Vincenta ir Audronė Pavilčiai, Šventos Trejybės vyrų klubas, Marcel ir Kristina Senuliai.

po 1000 dol. a.a. Janinos Kašubienės atm. įnašas, paaukojo Tomas Kašuba; Ona Ivaškienė; Petronelė Orentienė (prašė sūnūs Vytautas E. Orentas); po 500 dol. a.a. Aleksandro Prankaus atm. įn. (prašė Pranciška Prankus); a.a. Onos Petrauskienės atm. įn.; 339 dol. — žuvusių lietuvių lakūnų atm. įn.; 305 dol. — a.a. Agnietės Šaikūnienės atm. įn. (prašė Jonas Šaitis ir Veronika Bubniai); 167 dol. — LB San Francisco apylinkė; 140 dol. a.a. K. Navasaičio atm. įn.; 132 dol. — a.a. Ipolito Tvirbutio atm. įn.; 120 a.a. kun. Liongino Jankaus atm. įn.; 111 dol. Stasys Garsas ir 101 dol. Vladas ir Eleonora Velžiai; po 100 dol.: Adolfas ir Leonora Trinkūnai, Darius ir Jūratė Gvidai, a.a. Mečislovo Kavaliausko atm. įn., X. (pavardės prašė neskelbti), Jonas ir Bronė Venckai, Juozas ir Aldona Rimkevičiai, Savanoris — kūr. Vyties Kryžiaus Kavalierius (pavardės prašė neskelbti), a. a. Jurgio Gedimino Kisieliaus atm. įn., a.a. Viktoro Izokaičio atm. įn., Brighton Parko Namų Sav. D-ja, Tadas Kęstutis Rūta, Monika ir Stasys Ivanauskai, Milda ir Viktoras Lesniaskai, Vincas Mickus, Angelas ir Milda Matuzai, Petras ir Vytautas Petras Lalai, dr. Violeta Juodakytė, JAV prezidentas Woodrow Wilsonas (prašė Aurelia Bartkus, M.D.), LRKS 42 kuopa, Antanas ir Angelė Norbutai, inž. Albinas ir Eugenija Šatraičiai, kun. Vytautas Balčiūnas, a.a. Antano Kutaičio atm. įn., Elzbieta Serkšnas, K.S. 41 kuopa, Antanas ir Eleonora Gantautai, Angelė J. Raulinaitis, Bostono skautų Zalgerio tuntas, Vladas ir Adelė Mickūnai, Aleksas Kraučenka, Stankevičienė, Katarina Degutienė, Katarina Kasmanaitienė, Marcelė Pilkauskienė, Ona Jusinienė, Ona Jurgelienė, Helen Korren, Juozas Leonaitis ir Antanas Ambrasas.

J. Bernotas

Lojalumo dienos paradas Hartforde

Gegužės 5, sekmadienį, 1 v. popiet, Amerikiečių Veteranų Sąjunga organizuoja lojalumo parada Hartforde, Conn.

L. B. Connecticuto apygarda priėmė kvietimą parade dalyvauti. Lietuviai žygiuos atskira divizija. Rengėjai rūpinasi propaganda ir publikos — žiūrovų sutelkimu. Mums belieka pasirūpinti tik savo dalyvavimu.

Turėtų dalyvauti atstovai iš kiekvienos mūsų kolonijos — su atitinkamais plakatais ir JV bei lietuviškais vėliavomis. Pageidaujama, jog kiekviena lietuvių organizacija ir klubas Connecticute pražygiuotų kaip atskiras vienetas — su plakatais ir vėliavomis. Kviečiama pasirodyti su tautiniais drabužiais, kas tik juos turi. Pageidaujama ir ko daugiausia mažų vėliavėlių ir asmeninių plakatų. Talkon kviečiami ir kaimyninių valstijų lietuviai.

Rengėjai aiškina, jog lojalumo diena pradėta rengti kaip priešpuolis prieš komunistų ir kitų prieš Ameriką nusistačiusių demonstracijas gegužės 1-sios proga. Šio parodo tema — Lojalumas reiškia laisvę (Loyalty means Liberty). Tai meilė kraštui, ištikimybė Amerikos idealam ir tikėjimas į Dievą.

Mes, žinoma, prie šios temos prisidėsime komunistų pasmerkimo ir reikalavimu Laisvės Lietuvai!

Smulkesnių informacijų bus pateikta vėliau. Organizacijom atskirų kvietimų nebus siunčiama. Informacijai skambinti Z. Strasdui: 529-4672, Hartford, arba V. Bražėnui: 274-5247, Watertown.

Našlių Ratelio metinė sukaktis Hartfordo Našlių Ratelis, e-

New Yorko Operetės choras su dirigentu Mykolu Cibu. Choro koncertas bus balandžio 27 Kolumbo vyčių salėje Woodhavene. (žiūr. 8 psl.)

Lietuviškų šokių pamoka šv. Antano gimnazijoje. Akordeonu groja Vytautas Dėdinas. Šokių moko Ona Ivaškienė.

Atvyko į Ameriką... pagaliau Olšauskas, Tautos Teatro ir Vilkolakio artistas. Tai moderninės srovės aktorius, pasiekęs gana aukštos teatro technikos; jo vienminčiai, netekę jo, labai daug nustojo... (Garsas, 1924-11-20).

Siais žodžiais sutiko į Ameriką atvykusį Juozą Olšauską lietuviškoji spauda. Tiesa, jo vienminčiai daug nustojo, tačiau lietuviai Amerikoje turėjo daug progų, per eilę metų, pasidžiaugti jo dainom, kanklių skambėjimu ir vaidinimais.

Prof. Juozas Olšauskas gimė Džukijoj 1893 m. Būdamas tik 14 metų, pradėjo mokytis mu-

Pagerbiamas aktorius Juozas Olšauskas

zikos pas komp. Aleksandrą Kličanaušką. Vėliau lankė Naujajio vedamus vargoninkų kursus Kaune. Vargoninkaudamas Pakėčiuose, Juozas pirmą kartą įžengė į sceną, vaidindamas ir kartu režisuodamas "Amerika pirty".

Kilus pirmam pasauliniam karui, jis pasitraukė į Petrapilį, kur dainavo komp. Č. Sasnausko vedamam profesionalų chorui. Iš ten, susitaręs su K. Skučiu, vėliau generolu ir vidaus reikalų ministru, grįžo į Lietuvą. Čia jo draugas A. Vanagaitis, raginamas prelado Mirono, prikaltė jį persikelti į Daugus, vargoninkauti prelado parapijoj.

Bet Juozą labiau traukė scena. Nuvykęs į Kauną, tuoj pat įsijungė į Tautos Teatrą. Lankė dramos studiją, vedamą Sutkaus, ir įsijungė į besikuriantį Vilkolakį — satyrinio teatro grupę. Kartu lankė muz. Naujajio vedamą aukštesniąją muzikos mokyklą, vėliau pašivadinusią konservatoriją ir dėstė joje tarimą. Operos solistas Kipras Petrauskas tuo metu rimtai skatino Olšauską pradėti studijuoti operą. Bet jis, susitaręs su A. Vanagačiu ir V. Dineika, patraukė į Ameriką.

Amerikoj jie sukūrė grupę, pasivadinusią Dzimdzi-Drimdzi, ir jau tais pačiais metais, 1924, aplankė daug lietuviškų kolonijų, džiugindami ir juokindami lietuvius.

Be viso to, Juozas Olšauskas dar vargoninkavo keliose parapijose. Ilgiau buvo apsistojęs Detroit, Mich., New Britain, Conn. 1936 apsistojė Amsterdam, kur ir dabar tebegyvena. 1948 J. Olšauskas ir adv. A. Stokna Amsterdamame įsteigė lietuvišką radijo programą, kurią labai sėkmingai vedė 12 metų.

1938 Lietuvos vyriausybė apdovanojo prof. J. Olšauską D. L.K. Gedimino 4-to laipsnio ordinu.

Amsterdamo Amerikos Lietuvių Klubas ir visi apylinkės lietuviai tikrai daug nusipelnė Juozui Olšauskui ruošia pagerbimo pobūvį, kurio metu bus atšvęsta jo 75-ji gimimo diena. Pobūvis įvyks balandžio 27, 7 val. vak., American Lithuanian Club salėje, 17 Liberty St., Amsterdam, N.Y.

A.L.K.

(Elta)

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

IŠ VISUR

— Toronto ateitininkų diena — metinė šventė įvyks balandžio 28. Po pamaldų bus iškilmės didžioji Prisikėlimo salė: jaunimas duos įžodį, pasirodys su menine programa, kalbės naujasis Ateitininkų Federacijos vadovas prof. J. Pikiūnas.

— "Lituanus" fundacijos direktorių tarybą baigia formuoti Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdyba. Iki šiol nariais pakviesti: dr. V. Vyngantas, dr. L. Sabaliūnas, dr. K. Keblys, M. Drunga, A. Astašaitis, P. Zygas (kaip Sąjungos pirmininkas). Fundacijos pirmininko pareigas eina Algis Zaprackas.

— Dr. Domas Jasaitis pasitraukė į pensiją ir iš Tampos, Fla., persikelia į New Rochelle, N.Y., kur gyvena jo dukytė Elena ir žentas dr. K. Valiūnas.

— Literatūros vakaras Philadelphiajioje įvyks gegužės 18. Atvyks J. Aistis, O. Balčiūnienė, A. Landsbergis. Kitų autorių kūrybą skaitys D. Jakienė, I. Majauskienė ir B. Balčiūnas. Dainuos O. Pliuškonienė ir Puzinaitė (iš Washingtono). Meninės scenos apipavidalinimas skulptoriaus P. Vaškio.

— Kazio Jonušio ar jo įpėdinių dėmesiai. Prieš trejetą metų miręs Joseph Cherry yra užrašęs dešimtį tūkstančių dolerių Kaziumi Jonušiumi prieš Lietuvos okupaciją gyvenusiam Kupiškio apylinkėje.

Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi rašyti Lietuvos generaliniam konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

— Domininko Jakelio gimimėms. Pereitų metų rugsėjo mėn. J.A.V-bėse miręs Domininkas Jakelis paliko apie devynis tūkstančius dolerių, kurie turėtų tekti jo giminiams. Vėlonis buvo gimęs Lietuvoje apie 1890, į JAV atvyko 1924, gyvenęs Connecticut valstijoje. Domininko Jakelio gimimės arba juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos generaliniam konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

— Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos rinkimai visos Kanados mastu įvyks gegužės 12.

— A. Laurinčiukas vėl atsiųstas. Sovietinė žinių agentūra Vilniuje balandžio 3 d. pranešė, kad "Nuolatiniam žurnalistiniam darbuvi į Jungtines Amerikos Valstijas šiandien išvyko žurnalistas A. Laurinčiukas su šeima".

Jau pernai rudenio Vilniuje kalbėjo, kad R. Žiugžda bus iš New Yorko atšauktas ir jo vieton grįžtų Laurinčiukas, anksčiau New Yorke buvęs Maskvos "Selskaja Zizn" (Kaimo gyvenimas) korespondentas. Tada Laurinčiukas buvo dar neįvykęs iš Montrealo parodos, kur ėjo iš Lietuvos atsiųstų menininkų politinio prižiūrėtojo pareigas. Po to Laurinčiukas dar buvo išsiųstas pavazinėti po Afriką.

A.L.K.

(Elta)

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukštesniam lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Šv. Kazimiero seserų rėmėjų seimas Newtown, Pa., bus balandžio 28. Programą atliks "Aqua Sting Band", iš Philadelphia, kuriam vadovauja Edvardas Venckus, laimėjęs pirmą vietą Naujųjų Metų parade. Nutraukioje orkestras išpildo programą praicitų metų seime.

PASAULIETĖS VIENUOLYNŲ TYLOJE

Labai nedaug žmonių savo gyvenime atlieka kokių didesnių ir reikšmingesnių darbų. Paprastai daugumos gyvenimas sutirpsta kasdienybės rūpesčiuose. Ir svarbiausia, kad labai sunku iš tos kasdieninės rutinos išsiveržti. Tačiau — ne vien duona žmogus gyvena. Tie žodžiai dažniausia nuskamba, kaip tolimas aidas: ausys girdi, bet širdies nepabudina. Bet ačiū Dievui, kad yra institucijų, kurios tą aidą kasmet vis pakartoja.

Putnamo seselių vienuolynė jau prieš 25 metus pradėta rengti uždaros rekolekcijos mergaitėms ir moterims. Pa-

prastai rengiamos grupėmis pagal amžių: jaunom mergaitėms iki 17 metų, studentėms ir dirbančiom mergaitėms virš 18 m. ir moterims.

Per tuos 25 metus tomis dvasinėmis pratybomis pasinaudojo per 2000 mergaičių bei moterų.

Tiesa, prie šio skaičiaus dar tenka pridėti susikaupimo dienas angliškai kalbančiom artimos apylinkės mergaitėms ir moterims.

Taigi, Putnamo seselės, dirbdamos lietuviškos srityje, drauge kreipia savo žvilgsnį į veikalą dvasinės gerovės srityje. Reikia pabrėžti, kad uždaros reko-

lekcijos įgyja ypatingos reikšmės šiuo metu, kai po II Vatikano susirinkimo Bažnyčioje padaryta daug liturginių pakeitimų. Taip daugelis tikinčiųjų, galima sakyti, yra pasimėję. Esminius dalykus sumaišo su antraeiliais ir iš to daro klaidingas išvadas. Tad rekolekcijų metu yra proga suvesti savo sielos reikalų balansą, bet taip pat galima išsiaiškinti ir kitus rūpimus klausimus.

Rekolekcijom vesti seselės kviečia patyrusius dvasiškius. Laimingu atveju tokių turi ir pačiam Putname. Vienuolynė šiuo metu gyvena prel. V. Balčiūnas, prof. St. Yla, kun. V. Zakaras.

Šių metų moterų rekolekcijos įvyko kovo 22-24 savaitgalį. Dalyvių buvo per 40 iš Worcesterio, Hartfordo, Brocktono, Bostono. Turbūt sunkiausia atvykti pirmą kartą. Bet kas jau tą "pirmą žingsnį" padaro, tai kartoją ir kitais metais. Yra dalyvių, kurios čia atvyksta 15-tą ar 20-tą kartą.

Siemet moterim rekolekcijas vedė prel. V. Balčiūnas. Konferencijų tema — "Krikščioniškoji meilė". Atrodo, kad ta pati tinkamiausia tema šių laikų "surizgusiame, pavojingame ir besiblaškančiame moderniajame pasaulyje". Kiek ribotas laikas leido, po kiekvienos konferencijos dalyvės kėlė įvairius klausimus, kuriais paliešta ir liturginių pasikeitimų problema.

Kad geriau susipažintų su Vatikano II susirinkimo nutarimais, beveik visos rekolekcijų dalyvės, prel. V. Balčiūno paskatintos, užsiprenumeravo "Krikščionis gyvenime" knygų seriją.

Prieš išvykdamas namo, rekolekcijų dalyvės turėjo progos susipažinti su baigiamais įrengti arkivyskupo Matulaičio poilsio namais. Tikrai yra kuo pasidžiaugti.

Palikome pavarėjančią Putnamą su dėkingum širdim: prel. V. Balčiūnui už dvasios peną, seselėms už malonią glėbą. R.P.

Gen. Žemaitis

(atkelta iš 3 psl.)

iš Maskvos kumščio. Generalas pažino Sibirą, nuolatinis kompartijos nukraujavimus, žmogų bauria rūdimi edantį nepasitikejimą žmogumi. Tai tuojau patvirtino ir generolo Baltušio Žemaičio likimas — jį atšaukė Kremlius, geriau sakant, jį surijo iš Maskvos suplūdė dzeržinskio, berijos, sierovo produktai. Azijos - Rusijos dėsni: kito rįjimu atstumti kartuvių kilbą nuo savo kaklo.

Skyrelį apie savo susitikimą su tėvynainiu, visą nepriklausomybės laikotarpį išgyvenusiu Sovietų Sąjungoje ir jai dirbu-

AUKOS JUNGTINIAM FINANSŲ KOMITETUI IŠ LB IR KITŲ ORGANIZACIJŲ

Detroito LB Finansų k-tas (J. Mikaila) — 2,000 dol.

Hartfordo, Conn. LB apylinkė — 1,110.06 dol.

Philadelphijos LB apylinkė — 1,000 dol.

New Jersey apygarda (V. Dilis) — 1,000 dol.

Queens, New York, LB apylinkė — 426.50 dol.

Baltimorės LB finansų komitetas (Kudla) 400 dol.

New Haven, LB apylinkė — 307.41 dol.

Great Neck LB apyl. 297.50 dol.

Phoenix, Arizona LB — 257 dol.

Omahos, Nebraska, Lietuvių komitetas — 100 dol.

Los Angeles LB apyl. — 100 dol.

LMKF New Yorko Moterų klubas — 100 dol.

Worcester, Mass., LB komitetas — 100 dol.

Amerikos Lietuvių klubas, Beverly Shores, Indiana, 99 dol.

Easton LB apylinkė, Pa., (kun. A. Babonas) — 90 dol.

Lietuvių grupė Lake Worth, Fla. (per kun. A. Senkų) — 57 dol.

Auksinio Trikampio LB apylinkė, Fla. — 40 dol.

Turime pastebėti, kad dalis išvardintų organizacijų savo iniciatyva atsiliepė į Jungt. Finansų k-to atsisaukimą ir sudėjo aukas, nelaukiant spec. prašymo ar instrukcijų.

Jungtinio Finansų komiteto valdyba reikiąia nuosirdžią padėką.

NAUJAS "Į LAISVĖ" NUMERIS

"Į Laisvę" politinio žurnalo naujas numeris jau paruoštas, baigiamas atspausinti ir netrukus bus išsiuntinėtis prenumeratoriam ir platintojam. Šis numeris ir aktualus ir įdomus. Jame rašo: dr. K. Ambrozaitis, dr. J. Balys, V. Bražėnas, dr. Z. Brinkis, dr. A. Damušis, J. Kojelis, dr. P. Pamataitis, dr. P.V. Raulinaitis, dr. A. Ramūnas ir dr. V. Vardys. Duodamas pasikalbėjimas su kun. J. Jutkevičiumi, LB JAV-bių Tarybos prezidento vicepirninku ir Lietuvos Vyčių organizacijos vienu iš didžiųjų veikėjų. Tame pasikalbėjime kun. J. Jutkevičius pasisako LB klausimais ir vietinių lietuvių į ją įtraukimo reikalu. Kun. J. Jutkevičius kviečia LB skirti daugiau dėmesio kovai dėl Lietuvos laisvės. Kazys Skirpa, Lietuvos kariuomenės generalinio štabo pulkininkas, diplomatas, Laikinosios vyriausybės ministras pirmininkas, duoda ištrauką iš savo paruoštos atsiminimų knygos — "Po L.A.F. Vėliava". Toje ištraukoje paliečiami įvykiai po komunistų invazijos į Lietuvą 1940 metais.

"Į Laisvę" žurnalą redaguoja Leonardas Valiukas. Administracijos reikalais rašyti žurnalui administratoriui: Mr. Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Avenue, West Covina, California 91790. Prenumeratos mokestis metams \$5.00 (JAV-se ir Kanadoje), visur kitur — \$3.00.

siu, Liudas Dovydenas baigia tokia pastaba: "Generolą Žemaitį — Baltušį tyliai išvežė atgal į Rusiją. Jam NKVD pritaikė kaltinimą — pasidavimą vietiniams nacionaliniams išsikiams". "Baltušis-Žemaitis, sugrįžęs į tėvų žemę, gal būtų panūdo būti žmogumi, t.y. atsisakė būti mechanizmo rateliu, kuris milžiniško volo jėga, suprasavęs Rusijos vergą, atsirito suprosuoti Baltijos tautų. Mes, baltiečiai buvom kelyje su 12 mil. ukrainiečių, kelyje su totorių respublika. Pavolgio vokiečiai. Gal būtų, reikia tikėti stebuklais, kai mums pavyko išvengti anų likimo".

KNYGOS PAPIGINTOM KAINOM

RELIGIJA, FILOSOFIJA

Mano katekizmas, vaikučiam, spalvotas	1.00
Šv. Pranciškaus pėdomis, III ordino vadovėlis	1.00
Tikvohs vadovėlis, katekizmas paaugusiems	1.00
Lekcijos ir Evangelijos skmad., šventad.	2.00
Šv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskio	2.00
Geniuzas mąstio, Tėv. K. Bučmio, O. F. M.	1.50
Šv. Pilius X. kun. J. Petrėno	1.00
Šv. Pranciškaus reuila ir konstitucija	1.00
Kova prieš Dieva Lietuvoje, dr. J. Savojo	1.00
Katalikai pasauližiūra ir nolitika	1.00
Saulės giesmė, dr. A. Maceinos	3.00
Marijos apsireikimas Liurde, vysk. P. Bučio	2.00
Pranašvstės apie pasaulio nabaiga	1.00
Šv. Antanas Paduvietis, Nello Vrien	1.00
Nenesinkime aukuru, vysk. V. Briznio	2.00
Milžinas, didvyris, šventasis, kun. Pr. Gaidos	2.00
Prie vilties krūviams, dr. J. Prunskio	1.00
Idealas ir Laikas, Dr. J. Girnius	4.00
Išganymo Kelias, Šv. Pranciškaus filioleja	3.50
Tautinis auklėjimas šeimoje, V. Čižiūno	1.00
Šv. Raštas, verstas J. Skvirecko, I tomas	10.00
Šv. Raštas, verstas J. Skvirecko, II tomas	12.00
Šv. Raštas, Nauj. Testamentas (mažo formato), J. Skvirecko	5.00
Šv. Raštas, Nauj. Testamentas (didelio formato), J. Skvirecko	3.00
Ateitininkų vadovas, kun. St. Ylos	4.00
Didžioji padėjėja, dr. A. Maceinos	2.00
Šv. Pranciškus Asizietis, T. D. Daveau, O. F. M.	2.00
Serafiškuoju keliu, Mastymai, T. Hasenoehrl	8.00
Serafiškuoju keliu, Mastymai, T. Hasenoehrl (II dalis)	5.00
Gyvenimo šaltiniai, apie sakramentus, kun. S. Žilio	3.00
Niekšybės paslaptis, A. Maceinos	4.00
Lietuviškas auklėjimas šeimoje, L. Dambriūno	0.50
Mokslas ir religija, dr. J. Prunskio	2.00
Šv. Jono Bosko, jo asmuo, darbai ir auklyba, 755 pusl.	5.00
Vyskupo P. Būčio atsiminimai I tom.	3.50
Marijos šventovės Amerikoje, dr. T. Narbuto	2.50
Dievas sutemose, kun. St. Ylos, 391 pusl.	3.00
Zmogus be Dievo, dr. J. Girniaus, kietais aplankais	5.50
Šv. Augustinas, G. Papiņi, dr. P. Mačiūlio vertimas	3.00
Dievo Avinėlis, dr. A. Maceinos	3.50
Negesinkime aukuru, vysk. V. Brizgio	2.00
Dievas ir žmogus, prel. F. Bartkaus, tikėjimo tiesos	3.00
Marijos žmogimas Lietuvoje, J. Vaisnoros	5.00
Marijos sekimas pagal Tomą Kempietį	1.50

VADOVELIAI, KNYGOS JAUNIMUI

Kregždutė, A. Rimkūno, pirmoji dalis	2.75
Kregždutė, A. Rimkūno, antroji dalis	3.00
Kregždutė, A. Rimkūno, trečioji dalis	3.25
Svirplio muzikanto kelionės, V. Tamulaičio	2.00
Keturkojis ugniagesys, D. Bindokienės	2.00
Kas gražu, vaikams piešiniams	0.75
Gulbė karaliaus pati, liaudies pasaka	1.25
Dvylika brolių juodvarniams lakstančių, angliškai	1.00
Jaunojo galiūno keliu, kun. P. Gavėno	2.00
Lietuvos laukai, S. Jonynienės	3.00
Ten, kur Nemunas banguoja, A. Tyruolio	3.50
Gintaras, J. Plačo	4.00
Tėvų šalis, S. Jonynienės	3.50
Gintaras, J. Plačo, VIII skyriui skaitymai	4.00
Saulės vestuvės, pasakos, S. Tomarienės	2.00
Meškiukas Rudnosiuksas, Vytės Nemunėlio, nauja laida	3.00
Senolės pasakos, S. Tomarienės	3.50
Keturi valdovai, S. Džiugo	2.00
Neklauzados, S. Džiugo	2.00
Didysis reizas, P. Gavėno	2.00
Ukė Wagū, P. Gavėno vertimas	2.00
Labas rytas vovere, J. Mingėlos	2.50
Zaižaras, D. Čibo pasaka mažiems	1.50
Snaigiu karalaitė, J. Narūnės, pasaka	1.00
Gintaro takais, J. Narūnės, eilėraščiai mažiems	1.50
Jaunieji daigeliai, J. Narūnės, eilėraščiai vaikams	1.30
Tėviškės sodyba, J. Plačo, III skyriui skaitymeliai	2.00
Algis ir Alytė, spalvavimo knygutė	0.50
Su Trispalve, mintys vaikams	0.75
Lietuvių kalbos gramatika, J.A. ir J.Z., I-ji dalis	2.00
Kaip Algūkas vėjo ieškojo, N. Jankutės	2.50
Su lietuviškais viršeliais sąsiuviniai — kiekvienas po	0.25

MENAS, MUZIKA

Art Collection, pranciškonų meno galerija	5.00
Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustino	6.00
Mūsų šokiai, II tautinių šokių šventės repertuaras	3.00
Lietuviška muzika, C. Sasnausko	3.00
Kaldė balsai, mišriam chorui	1.00
Liaudies dainos, K. Banaičio	1.00
Garbė Dievui, kun. K. Senkaus, giesmynėlis su gaidomis	3.00
Lietuviškas esame mes gimę, J. Žilėvičiaus, lietuvių dainynas dainavimui arba pianui, kietais viršeliais	4.50
Giesmynėlio palydas, kun. K. Senkaus, didelio formato	8.00
Dainos aukštam balsui su pianu II, Vl. Jakubėno	3.00
Lietuvos aidai, J. Stankūno, akordijonui	1.00
Dainos Lietuvai, S. Čerėnės-Mulks, solo balsui ir panui	2.00
O tėvyne manoji ir Ramunė, S. Čerėnės, dainos po 50ę	1.00
Keep Us, O God, invocation, S. Mulks	0.50

MALDAKNYGĖS

Didysis ramybės šaltinis, prel. P. Juro	2.00
Romos katalikų naujas mišiolas	9.00
Didžioji savaitė	1.00
Tikiu Dievą, maldynas, parengė kun. S. Yla, 700 pusl.	7.00
Šventas Dieve, maldaknygė didelėmis raidėmis, paaukuota	5.00
Apsaugok Aukščiausias, kun. P. Aleksos, maža knygutė	1.00
Šventos Mišios lietuviškai, pritaikyta naujai liturgijai	1.00
Dievo vaikas, kun. J. Gutausko, vaikučiams maldaknygė	2.00
Vadovėlis, prel. K. Vasio, kryžiaus kelias, graudūs verksmai etc.	1.00

ĮVAIRIOS

Sodybų pievelės, A. Šeštoko, pievų priežiūra	1.25
Valgių gaminimas, 565 pusl., kietais viršeliais	7.50
Lietuvių kalbos vadovas, P. Skardžiaus ir kt.	4.50
Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, J. Balčiūnio	12.00
Lietuvių Moksli. Akad. Suvažiavimo Darbai V	10.00
Padangių keliai, astronomija, kun. P. Vaserio	1.50
Lietuva — Europos nugalėtoja	2.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

IRASYK SAVO VARDĄ LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ KOPLYČIOJE

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

Lietuvių tautos Kankinių atminimui Aušros Vartų Šv. Marijos — Gailestingumo Motinos koplyčios darbai jau pradėti. Koplyčia bus baigta 1968 metais, jeigu laiku surinksime lėšas. Visi lietuviai, ne tik suaugę, bet ir vaikai, prisidėkime savo auka prie šio mūsų Tautos Kankinių paminklo. Aukoms adresas:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68th Street, Chicago, Ill. 60629
Amerikoje aukos yra nurašomos nuo mokestių (tax deductible)

"Toks mūsų likimas" — nauja dainų — muzikos plokštelė. V. Bandžiūtė įdainavo: Mėlynos akys, Vasara ateina, Lopšinė, Naktis, Aš verkiu viena, Laukiu tavęs ir kitas moderniškas dainas. Kaina: stereo 5 dol., siunta 50 c.

Nauja ilgo grojimo plokštelė "Sigutė" jau gaunama. Vaikams skirtas dainas ir pasakas išpildo Aurelija Paukštelienė ir J. B. Jarai. Pasakos: Sigutė ir Liepsnabarzdis, Dainos: Milžinų šalis, Kartą karalaitis, Tindy, Žiema, Miegoti, vaikai, Striukis beuodegis. Kaina 5 doleriai. Persiuntimui 50ę.

"Lietuviškos senos ir naujos dainos" — nauja ilgo grojimo plokštelė. Įdainuota: Užstalės daina, Prieš tolimą kelionę, Pavasario linksmybės, Bobutė ir Pilypėlis, Šią naktelę, Aš augau pas tėvelį, Tinginė boba, Oi tu Jieva, Jievuže, Oi laukiau laukiau, Stikliukėlis ir Merguzėlė brangi. Dainuoja: R. Marijošius, V. Noreika, L. Abarius, A. Mikalaukaitė, A. Staškevičiūtė, S. Petkevičius, V. Daunoras ir mišrus chorai. Išleido Eurotone Co. Kaina: mono 4 dol., stereo 5 dol.

"Dainuojų jums, Aurelija". Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens lėlija, Aukso žiedai, Ažuolų šlamės, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos stereo plokštelė — kaina 5 dol. (Persiuntimui 50 c.).

"Lietuva Brangi" nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje chorų ir solistų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilęli jodau, Senas jūrininkas, Apynėli žaliasai, Nemunas, Zibuoklė, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietuvos lynojo. Išleista Kanadoje. Kaina 5 dol.

NAUJAS DAINŲ RINKINYS

Ką tik išleistas naujas lietuviškų dainų rinkinys "SU DAUNA". Iki šiol buvusios panašių rinkinių laidos išsibaigusios ar sunkiai berandamos. Naujas rinkinys kišeninio formato, 351 psl., atspausdintas ant gerio popieriaus. Dainas surinko Gražina Šimukonienė. Rinkinyje yra 392 populiarios lietuviškos dainos. Platus stovyklėse dainuojamų dainų skyrius. Rinkinio kaina 2 dol.

"Peilio ašmenimis", rašytojo Jurgio Jankaus trijų veiksmų drama. Veikale pavaizduojamas Lietuvos gyvenimo laikotarpis, kai paaiškėjo jog visi tarptautiniai pažadai gražinti po karo laisvės tautom, kurios per karą yra jų netekusios, yra niekais nuėję. Kaina 4 dol.

"Tautos kelis" — dail. Jurgio Juodžio tapybos kūrinių albumas. 50 spalvingų paveikslų iškelia Lietuvos valstybės tęstinumą nuo vainikuoto karaliaus Mindaugo laikų. Kaina 7 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoniai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

Lietuvos general. konsulo J. Budrio atsiminimai "Kontrvalgyba Lietuvoje" — ką tik išėjo iš spaudos. 224 psl. knygoje autorius vaizdžiai apžvelgia kontrvalgybos veiklą Lietuvoje, netrukus po nepriklausomybės atgavimo. Šnipų ir kitų itartinių asmenų sekimas ir jų kenksmingų siekimų atidengimas skaitytoją suįdomina ir pagauna. Kaina 2.50 dol. Šią ir kitas lietuviškas knygas bei plokšteles galima įsigyti Darbininko administracijoje.

INŽ. ANTANO MAZALO VEIKLA

Didesnėse lietuvių kolonijose, kur prie bažnyčių veikė lituanistinės mokyklos, kad ir labai kuklios, randame daugiau lietuvių jaunosios kartos sukurtų šeimų ir daugiau lietuviškai kalbančių bei rašančių lietuvių. Jų randame ir Hartforde. Tai nuopelnas a.a. prelato Jono Amboto, kuris prieš 48 metus nupirko didelį mūrinių keturių aukštų pastatą, jame įkūrė lituanistinę mokyklą ir vėliau gimnaziją. Lituanistinė mokykla paruošė nemažą būrelį lietuvių jaunuolių, sukūrusių lietuviškas šeimas.

Turime keletą profesionalų — pavyzdingų lietuvių, jų tarpe operos solistė Onutė Kasakas, juristą-teisėją Frank Monchuną (Mončiūną), inž. Antaną Mazalą, adv. Leoną Mazotą, dr. Gailiūną ir jo žmoną. Jie reikiški amerikiečių ir lietuvių gyvenime, apie juos rašoma ir amerikiečių spaudoje. Bet mūsų korespondentai labiau domisi tais intelektualais, kurie reikiški politinėje arba kultūrinėje srityje. Mažiau dėmesio jie kreipia į akademinį darbą dirbančius asmenis. Prie tokių asmenų priklauso inž. Antanas Mazalas.

Inž. A. Mazalą pažįstu nuo jo jaunystės dienų. Matydavau jį su tėveliais einantį į bažnyčią, veikiantį vyčių sporto ratelyje, baigiantį gimnaziją ir universitetą, dirbantį pedagoginį darbą elektronikos ir matematikos srityse, dalyvaujantį lietuvių klube, jaunų vyrų klube, vyčių kuopoje, savo profesinėje sąjungoje ir Conn. valstijos švietimo taryboje.

II pasaul. karo metais inž. A. Mazalas tarnavo JAV aviacijoje kaip elektronikos ir matematikos specialistas. Už nuopelnus tarnyboi buvo apdovanotas garbės dekoracijomis Britanijos ir JAV vyriausybių.

Inž. A. Mazalas yra rašytojas Nelės Mazalaitės giminaitis. Ramus, bet gilias mąstas, neišdidus, visiem prieinamas ir visų mėgiamas žmogus. Kartą aš jį

Inž. Antanas Mazalas

paklausiau: "Antanai, sakyk, kaip išlikai nenutautėjęs, nuolat amerikiečių draugijoje bebūdamas ir akademinį darbą dirbdamas amerikietiškoje mokykloje?"

Antanas nusišypsojo ir paaiškino: "Augau lietuviškoje apylinkoje, tėvelis tikrai lietuviškai į mane kalbėjo ir prašė lietuviškai su juo kalbėti. Tėvelis skaitė vyskupo Valančiaus raštus, taip pat Simano Daukanto ir kai kada dr. Šliūpo, ir skatino mane jų raštus skaityti. Su lietuvių literatūra susipažinau dar Šv. Trejybės parap. lituanistinę mokyklą belankydamas. Čia ir glūdi paslaptis mano nenutautėjimo".

Nesistebėjau, nes žinojau, kad jo tėvelis buvo taurus žemaitis. Man buvo aišku, kad inž. A. Mazalas paveldėjo tėvo būdą.

Prieš porą metų jis įkūrė New England Tech. Electronic institutą. Ši aukšto lygio mokykla yra vienintelė Conn. valstijoje, turi didelį pasisekimą, ir nevisų studentų prašymai patekti į šią mokyklą gali būti patenkinami.

Vietos lietuviai didžiuojasi, matydami savo tautietį sukūrusi profesinę karjerą ir kartu iškilusį amerikiečių ir lietuvių visuomenė. Siemet jis išrinktas liet. karo veteranų Šabonio posto vyr. komendantu.

V.M.K.

Dvi Maironio mokyklos kanklininkės

Nuotr. R. Kisieliaus

SOVIETAJ VIDURŽEMIO JŪROJE

DR. P. MAČIULIS

Allan Jacks, AP bendradarbis Italijoje, pateikia žinių apie nuolatines bolševikų pastangas pastoviai įsivertinti Viduržemio jūrose. Nuo pereinamųjų metų birželio mėnesio, atseit, nuo žydų karo su arabais, sovietinių kariuomenės pajėgumai nuo 15-kos pašoko iki 30-40, įskaitant, spėjama, mažiausia 10 povandeninių laivų.

minėtuosius kuru, maistu, remonto priemonėmis, įvairiais reikmenimis bei kitokiais patarnavimais. Laivynas saugojamas aviacijos iš Rytų Europos satelitinių (pvz. Bulgarijos) aerodromų. Be to, jis apsirūpinęs greitaisiais išsikėlimo laivais su specialiai apmokytu personalu.

no požemy, yra netoli Orano uostamiesčio, pačiame vakariename Alžirijos taške. Prancūzai iš Mers-El-Kebiro išsikėlė ir perdavė jį Alžirijos vyriausybei. Nepaisant bolševikų pastangų per pastaruosius aštuonis mėnesius, jų pajėgos dar toli gražu nepasiekė NATO organizacijos pajėgų lygio, kurį sudaro italų, graikų, turkų laivai ir britų laivyno vienetai, o virš jų visų pajėgusis JAV VI-sis laivynas.

RADIJO PROGRAMOS

- Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorių Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schlei-fer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.
Laisvės Žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekma-dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjai: Antanas Mažeika VI 5-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Vil-lage, N.Y. 11379.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

- Po 10 dol.: Kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa, Kun. J. Pragulbickas, Elizabeth, N. J.
Po 8 dol.: A. Karpavičius, B-klyn, N.Y., P. Ruseika, Chicago, Ill., A. Mockus, N. Arling-ton, N.J., A. Znotas, Kearny, N.J., A. Petkevičius, N. Wash-ington, Pa.
Po 6 dol.: D. Grybauskienė, Chicago, Ill., R. Simelis, Belle-ville, N.J.
Po 5 dol.: S. Kėnevičius, Sa-lem, Mass., S. Leveckis, Edison, N.J., P. Liauba, So. Boston, Mass., A. Binkins, B'klyn, N.Y.
Po 4 dol.: J. Rasčius, Rich. Hill, N.Y., J. Petraitis, Wood-haven, N.Y., J. Andrijauskas, Bronx, N.Y., S. Kubilius, N. Britain, Conn., M. Kristaponis, Dorchester, Mass., A. Matiš-ka, Dorchester, Mass.
Po 3 dol.: J. Baužys, J. Na-rukynas ir A. Reklaitis, Chica-

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis
Monte Carlo tarpt. turnyre po 6 ratų pirmavo danas Larsen ir buvę pasaulio čempionai: Botvinkas ir Smyslovas, turėdami po 4 taškus. Iš JAV dalyvauja didmeistriai P. Benko ir Robert Byrne.
Montrealio miesto p-bių "Minor" grupėje dalyvauja Henrikas Žižys. Po 3 ratų jis draug su Michardu pirmavo, turėdami po 3-0 taškų.
Vilniaus p-bes, Lietuvoje, laimė-jė D. Lapienis, surinkęs 8-2 tš. I. Vistanecičis, P. Rubinas ir V. Nor-mantas baigė tašku žemlaui.
Aklųjų šachmatų olimpiadoj Wey-month, Anglijoj dalyvauja JAV ko-manda: Rod MacDonald iš Cam-bridge, Mass., Grant Metcalf, San Francisco, Albert Sandrin iš Chica-gos ir James Schlagel iš Bethesda, Md.
Bostono tarpklubinėse, Lietuvių I šį šeštadienį rungsi su Harvardo universitetu ir sekmadienį su MIT. Worcesterio lygoj, lietuvių Mai-ronio Parko komanda uždirbo taš-kus iš City National ir lygiomis su-žaidė su Ostrow Electric.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

AMERICAN BANK & TRUST CO. 562 Fifth Avenue N. Y. C. 70 Wall Street N. Y. C. 301 E. Fordham Rd. Bronx N. Y. Member Federal Reserve System Federal Deposit Insurance Corp.

VITO LO CAPUTO BASEMENTS - BATHROOMS KITCHENS - BOAT WORK All Work Guaranteed Call 987-8539 109 Seaview Ave Staten Island

NEED EXTRA MONEY? WORK NIGHTS FULL TIME / PART TIME Start 6 PM - work 4-8 hours

TOP SALARY and BENEFITS Immediate, steady work Moonlighters O.K. Apply Tuesday and Thursday All day until 7 PM With 2 letters of reference 20 East 27th Street, NYC

NEED EXTRA MONEY? WORK NIGHTS FULL TIME / PART TIME Start 6 PM - work 4-8 hours as CLEANING LADIES For major national company

TOP SALARY and BENEFITS All Boroughs Immediate, steady work Apply Tuesdays and Thursdays All day until 7 PM With 2 letters of reference 20 East 27th Street, NYC (IRT - Lexington & 28 St. stop)

Ettore Galeno, Inc. Vietoje gaminama, čia pasirinkami ir pastatomi bet kur. Pagrindinė įstaiga: prie St. Johns kapinių, 7954 Metropolitan Ave., Middle Village, L.I., N.Y. prie St. Charles kapinių: 1232 N. Wellwood Ave., Pine Lawn (via W. Babylon P.O.), L.I., N.Y.

ONE WAY MOVING INC Lic and Bonded Movers Local Bronx, Manhattan, Brooklyn 993 Freeman Street Bronx Call 887-1221 - Mr. H. Alers P. S. C. No 1087

DRESSMAKING & ALTERATION All work done at reasonable prices Call 297-6838 Miss Berry 104-11 169th Street Jamaica

ALDRIDGE CONTRACTORS Alterations - Fire Jobs Plastering Tile Brick and Block lay-ing Carpentry all work guaranteed 1488 Sterling Place Brooklyn Call 772-5827

"If you reahy want your car to go - see MARIO" Mario's Auto In-spection Service M. De Santis, Prop. Auto repairs. Skilled mechanics - Shell Bay Rd., Mayville (Opp. Exit of State Inspection Station) Phone: 465-5607 - Cape May Court House

HIGH SPEED PRINTING SERVICE 10,000 1 color 1 side \$26.00. Call for estimates on flyers, booklets & 4-color process printing - 855-7296 257 Pacific St., Brooklyn N.Y. 11201

COCKTAIL LOUNGE - 1st CLASS RESTAURANT Dining area seats 100 people, ban-quet hall seats 230. Continental de-cor. Excellent business. Cocktail lounge \$3,000 weekly; Dining room \$2,000 weekly, many advanced book-ings for 1968. Established 22 years. Conn. Tel. (203) 233-6217 (Hugo)

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B. S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" ALFRED W. ARCHIBALD President Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalys. Reikale su patarnautojais ga-lima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000 Current dividend 5% on all accounts. Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

SEKMADIENIAIS ATIDARYTA 12-6 • (212) 244-1346 • Sander Furs, Inc. GERIAUSI KAILIAI ŽAVĖTINAI PUOŠNŪS S. ROSS 305 SEVENTH AVE. (Cor. 27th St.), NEW YORK, N.Y. 10001

Alfa Jeweler A. ŪSELIS Garantuotas laikrodžių taisymas Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laik-rodziai • Pukšus importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim. Charm Beauty Shoppe REGINA ŪSELIENĖ - Tel. 497-8865 Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

FAITH Universal šerminėje laidotuves yra tikėjimo paliudijimas. Reading - 65 Acre HORSE FARM 1830 restor cape cod, new seeded fields, fenced, unfn. guest house, new stable, artesian well. \$47,000. G. HUTCHINS Shattuck Hill Farm RFD, 1 Reading, Vt. 05062. Phone (802) 484-7830. OPERATORS EXP on Singer and Merrow machine for Sports Wear section or complete. Steady work nice working conditions BOBBIE MFG. CO. 441 Chapel St., New Haven, Conn. Call 203 - 562-5118

Parengimai New Yorke Balandžio 27 — šeštadienio popie-tė, Pabaltijo Moterų Tarybos minė-jimas. Balandžio 27 — 1968 Metų minė-jimas. Rengia Pabaltijo Moterų Ta-ryba. Balandžio 27 d. — Operetės Choro metinis koncertas šeštadienį 7 v.v. Knights of Columbus salėje 86-22 85th Street, Woodhaven. Balandžio 28 — Lietuvių Kat. Mo-terų Organizacijų Pasaulinės Sąjun-gos 45-ųjų metų sukakties minėjimas. Gegužės 4 d. 1968 m. — Pianistės Julijos Rajauskaitės koncertas, Town Hall, New Yorke, 5 val. 30 min. Gegužės 4 — šeštadienį, 7 v.v. pavasariniai šokiai, Knights of Co-lumbus salėje, 616 Jamaica Avenue, Brooklyne. Rengia Moterų Vienybė. Gegužės 5 — Stipendijų popietė, Maspetho parapijos salėje 4 v. po-piet. Rengia Liet. Kat. Moterų Kul-tūros draugija. Gegužės 18 — A. Olio 10-ties me-tų mirties minėjimas. Rengia L. T. Są-gos I-sis skyrius New Yorke. Gegužės 18 — Vyrų choro koncer-tas Franklin K. Lane mokyklos sa-lėje, 4 v. popiet. Rengia New Yorke Vyrų choras. Gegužės 25 — Pavasario balius Maspetho salėje. Rengia skautams remti komitetas. Birželio 2 — Chicago Liet. Ope-rors "Gražina" pastatymas koncer-tinėje formoje. Rengia "Laisvės Ži-burio" Radijo Klubas. Birželio 8 — Maironio mokyklos abiturientų išieistuvės: iškilmingas aktas ir vaišės. Rengia Maironio mokyklos Tėvų komitetas Maspetho parapijos salėje. Numatomus parengimus pranešti LB New Yorke apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radziva-nui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720. Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: Glenmore 2-2923

PAMINKLAI STATOMI VISOSE KAPINĖSE Siam amatui pasirošimas garantuoja tinkamą patarnavimą HOLLANDER CYPRESS CORPORATION 800 JAMAICA AVENUE BROOKLYN, N. Y. AP 7-2332 PEERLESS MEMORIALS 65-31 Grand Ave. Maspeth, N.Y. DA 6-2123 W. Bielanski - C. Kardovich E. Novak

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuve ..... GL 2-6916
Administracija ..... GL 2-2923
Redakcija ..... GL 5-7281

Elenos Vaitiekūnienės, Darbininko skaitytojos iš Brooklyn, sūnus Antanas M. Vaitiekūnas, kuris tarnauja Air Force tarnyboje Washington, iš majoro pakeltas leitenantu — pulkininku. Motina ir kiti draugai džiaugiasi jo paaukštinimu ir linki kopiti Dėdės Samo tarnyboje dar aukščiau.

60 metų lietuvių katalikių moterų veiklos minėjimas įvyks šį sekmadienį, balandžio 28 d., Maspetho lietuvių parapijos salėje. Pradžią 4 v. popiet. Programoje dalyvauja jaunos ateitininkės: S. Gedvilaitė, V. Lušytė, A. Uknevičiūtė, I. Sandanavičiūtė, J. Balytė ir R. Navickaitė. Apie lietuvių katalikės įnašą ir Lietuvos nepriklausomybės gyvenimą kalbės sesuo Augusta iš Putnamo ir O. Bačkienė iš Washingtono. Po minėjimo — vaisės.

Antaną Bagdoną East New Yorko kvartale užpuolė keturi negrai, pirma primušė, paskui apiplėšė.

N.Y. Operetės choro metiniam koncerte, kuris įvyks balandžio 27, 7 val. v. Knights of Columbus salėje, 86-22 85th St. Woodhaven, dalyvauja Darbininko spaudos kioskas su naujais knygų bei lietuviškų muzikos plokštelių leidiniais. Ta pačia proga bus priimamos ir Darbininko prenumeratos bei gaunami tik ką iš spaudos išėję leidiniai: Šamoklas, Vytautė Volerto premijuotas romanas, kaina 3.50 dol., Iš Suteimų į aušrą, Antano Ramūno prisiminimai iš lietuviško pasaulio, kaina 6 dol., Atsiminimai iš Balfro veiklos, prel. J.B. Končiaus įdomi knyga ypač stovyklose buvusiems lietuviams, kaina 5 dol. Šios bei kitos lietuviškos knygos gaunamos Darbininko administracijoje.

Lilija Sukytė, Metropolitan operos solistė, balandžio 20 d. dainavo Frasquite rolę "Carmen" operoje. Opera buvo transliuojama per WOR ir WQXR radijo stotis. Tai buvo paskutinė šio sezono opera, transliuota per radiją iš Metropolitan operos rūmų.

N. Y. studentai ir moksleiviai ateitininkai gegužės 11 Maspetho liet. parapijos salėje rengia gėlių šokių, kurie tęsis nuo 8 iki 12 v.v. Įėjimas — 2 dol.

MOTINOS PRIMINIMAS

Gražiame gegužės mėnesyje kilni siela garbina dangiškąją Motiną Mariją. Ta pati kilni siela pasiskyrė dieną prisiminti ir pagerbti savo gimdytoją Motiną. Ta motinos diena yra labai brangi lietuviui, todėl lietuviams pranciškonai Brooklyne ruošia ypatingą šventų mišių ir maldų noveną į motinų Motiną Mariją už mūsų žemiškąsias motinas.

Melskimės už jas visą gegužės mėnesį, bet ypatingai novenos metu, kurią pradėsime gegužės mėnesio trečią dieną ir baigsime Motinos Dieną gegužės dvylikta Brooklyno vienuolyne (anksčiau buvo laikoma Greene, Me.). Kasdien bus laiko mėsos mišios ypatingos pamaldos, palaiminimas ir visos vienuolių maldos aukojamos ta intencija.

Zinome, kaip Jums yra brangi motina, norime tai ir ji įjungti į šia eilę šventų mišių ir maldų. Malonėkite jos vardą prisiusiti iki gegužės trečią dienai adresu: Franciscan Monastery, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

NEWARK, N.J.

Sv. Jurgio pašalpinė draugija balandžio 28 minės savo globėjo — sv. Jurgio šventę. Šv. Trejybės bažnyčioje 12 val. bus iškilmingos pamaldos. Mišios aukojamos už mirusius draugijos narius. Po mišių tuoj bus pusrūčiai draugijos salėje, 180-82 New York Ave. Šventę rengia draugijos pirmininkė Mrs. Eva Sharon. Nariai prašomi susirinkti prieš pamaldas 11:30 v. prie salės. F.V.

Bay sekcijoje Brooklyne parduodamas 2 šeimų mūrinis namas iš 10 gražių kambarių su dviem garažais. Vienas butas yra laisvas. Kreiptis tarp 7:30-9 val. vak. Tel. 499-2302.

Katalikių Moterų veiklos 60 metų ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų SUKAKTIES MINĖJIMAS

balandžio 28 d. 4 val. p.p. Maspetho liet. parapijos salėje, 64-14 56th Road, Maspeth, N.Y. Programoje: 1) Lietuviškos moters įnašas lietuvių tautos gyvenime; 2) Nepriklausoma Lietuvos valstybė ir tautos galių pasireiškimas laisvėje; 3) Meninė dalis, kavutė. Auka — \$3.00.

PAVASARINIAI ŠOKIAI

gegužės 4 d. 8:30 v.v.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE
1332 HALSEY STREET, BROOKLYNE

Programą atliks pasižymėjęs akordeonistas.

Veiks bufetas. Įvairūs laimėjimai.

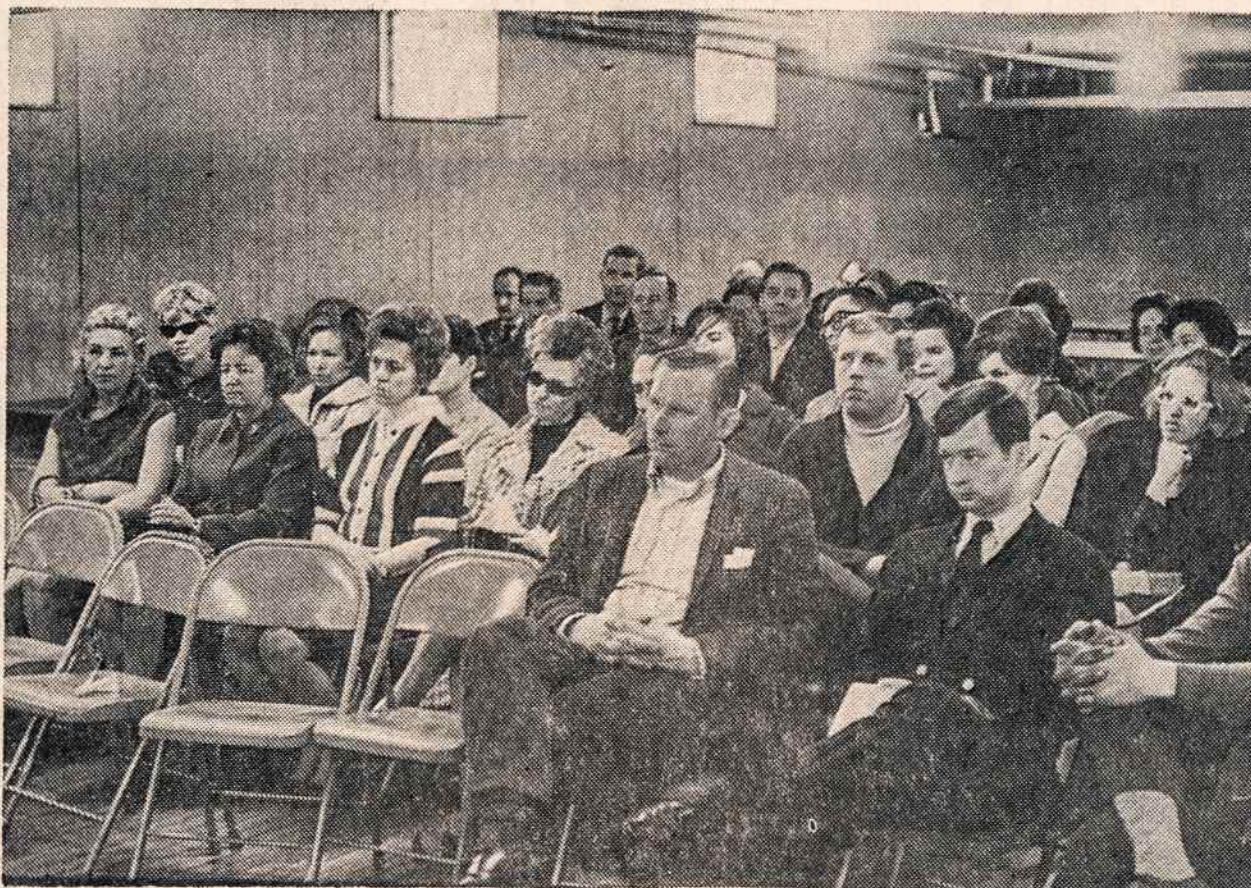
Auka — \$2.00

JULIJOS RAJAUSKAITĖS FORTEPIJONO REČITALIS

gegužės 4 d. 5 val. 30 min. popiet

Town Hall
New Yorke

43rd Street (tarp 6 ir 7 Aves.)

Maironio mokyklos tėvų susirinkimas balandžio 6 Apreiškimo parapijos salėje.

Nuotr. R. Kisiellius

NESUTARIMAI MAIRONIO MOKYKLOJE

Maironio mokyklos tėvų susirinkime balandžio 6 buvo iškeltas klausimas dėl Maironio mokyklos perkėlimo į Woodhaven. Nesuprantu, kodėl toks klausimas yra keliamas ar diskutuojamas, juk mokyklos iš Apreiškimo parapijos niekas nevaro.

Per aštuoniolika metų Apreiškimo parapijoje, Maironio mokykloje, šeštadieniais aidėjo lietuviškas žodis, lietuviška daina, sukosi lietuviškų tautinių ir maldų. Malonėkite jos vardą prisiusiti iki gegužės trečią dienai adresu: Franciscan Monastery, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Sis kultūrinis židinys čia turi puikias sąlygas ir puikią pastogę dėka buvusio parapijos klebono kun. N. Pakalnio ir dabartinio klebono kun. J. Aleksiūno. Jie tai daro, iš Maironio mokyklos neturėdami jokio asmeniškio ar parapijinio pelno.

Mokyklai atsidūrus svetimos patalpose, pirmiausiai mokyklos mokestis turės būti gan žymiai pakeltas. Pinigai, kuriuos buvę tėvų komitetai savo kruopščiu darbu per eilę metų sudėjo, užeis į svetimųjų kišenes. O tai mes jau patyrėme po Apreiškimo mokyklos gais-

ro, kada atsidūrėme laikinai svetimoje mokykloje.

Ar nebūtų geriau, dar porai metų pasilikti Apreiškimo parapijoje ir vėliau perkelti mokyklą į pranciškonų Kultūros Židinio patalpas, o pinigų, kuriuos dabar išmokėtume valstybinės mokyklos mokesčiam, pataupyti ir paaugti Kultūros Židinio statybai.

Dar vienas labai svarbus įspėjimas tėvams. Neatitarkime savo vaikų nuo lietuviškų parapijų! Nes iš praktikos žinome, kad tie jaunuoliai, kurie maitojosi lietuviškos parapijos globojamoje lietuviškoje mokykloje, tautinių šokių grupėje, jie ir vėliau įsijungia į katalikišką veiklą ir lietuvišką visuomeninį darbą.

Maironio mokyklos perkėlimas į valstybines mokyklos patalpas atitrauktų mūsų vaikus nuo lietuviškos parapijos. valstybinės mokyklos patalpos gal būtų gražesnės, erdvesnės, gal daugumai tėvų lengviau pasiekiamos, bet jos nebūtų savos. Jose neturėtų vietos mūsų skautai, ateitininkai, tautinių šokių grupės ir t. t., o jei būtų, tai už viską reikėtų mokėti.

Todėl girdėdami kalbas apie bėgimą iš savosios pastogės į

svetimą, priename išvados, kad jau pradėdame išpuikti. O lietuviška patarlė mus perspėja: "Kas aukštai šoka, tas žemai tūpia"...

Mieli Maironio mokyklos vaikų tėvai, prieš užpildydami balsavimo lapelį, pagalvokite, ar dabar yra laikas mokyklą perkelti, ar Woodhavenas yra tinkama vieta?

Trijų mokinių tėvas

Darbininko skaitytojai, norėdami atsisteisti už įvairius patarnavimus administracijai ar sumokėdami prenumeratą, prašomi nesiųsti pinigais. Prašom pasinaudoti čekiais arba pašto preliaidom, nes paskutiniu laiku bent keletą kartų pasitaikė, kad vokai su pinigais administracijos nepasiekė.

Greitoji pagalba. Nenusimink, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leaf Rub". Dėžutės: 4 uncijų — 3 dol. 8 uncijų — 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P. O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Jei nuobodžiaujate, tai žiūrėkite spalvotos televizijos arba klausykite stereo muzikos. Katalogų reikalaukite: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Parduodama vaistų laboratorija ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P. O. Box 9112, Newark, N. J. 07104.

FILATELISTAI!

Siuočiame Lietuvos pašto ženklus Jūs pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

New Yorko Operetės Moterų Choro METINIS KONCERTAS

balandžio 27 d.

7 v. v.

KNIGHTS OF COLUMBUS SALĖJE
86-22 85th Street, Woodhaven, N. Y.

Programoje:

solistas BENEDIKTAS POVILAVIČIUS
aktoriaus VITALIS ŽUKAUSKAS OPERETĖS MOTERŲ CHORAS, vadovaujamas Mykolo Cibo
Solistai ir chorui akomponuos pianistė ALDONA KEPALAITĖ

— Įėjimo auka 2 ir 3 dol. —

Šokiams gros Algio Starolio orkestras. — Veiks bufetas. Darbininko spaudos kioskas su naujais leidiniais ir plokštelėmis.

BOSTONO ŽINIOS

Kultūriniai subatvakariai rengiasi jau dešimtam sezonui. Jų rengimo komisija ir ateinančiam metam pasiūlo ta pati: pirm. E. Cibas, nariai: Ona Vileniškiene, A. Vileniškis, A. Griauzdė, L. Lendraitis, V. Mickūnas ir S. Santvaras.

Inž. Vylimantas Vaitkevičius su šeima, ilgesnį laiką gyvenęs Filipinų salose, atvyko aplankyti motinos Magdalenos Vaitkevičienės ir uošvių Simavičių. Dabar jau nebegrįš į Ramųjų vandenyną, o išvyks į Pietų Ameriką.

Bostono jūrų skautų tėvų komitetas balandžio 27 d. 6 val. vak. Tautinės S-gos namuose rengia skautininkui Mykolui Manomaičiui pagerbimą.

Mykolaičio-Putino minėjimas rengiamas L. B. Kultūros klubo, bus balandžio 27, šeštadienį, 8:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostone (nuo latiniškos vietos). Prelegentas-rašytojas, Draugo priedo redaktoriaus Kazys Bradūnas. Meninėj daly: Teresė Durickaitė, Giedrė Karosaitė, Kazys Barūnas, Feliksas Kontautas, Algis Lapšys. skaitys Putino kūrybą.

Dr. J. Leimonui pagerbti akademija rengiama gegužės 5. Jis buvo Pavarasio sąjungos, ateitininkų veikėjas, redagavo Lietuvos vyčių leidžiamą "Vyčių", mirė prieš penkerius metus. Šia akademija ir bus prisiminta sukaktis. Šv. Petro bažnyčioje pamaldos bus 10 val. Pats minėjimas bus Liet. Piliiečių draugijos salėje 5 v. popiet. Paskaitą skaitys prof. Simas Sužiedėlis. Meninėje programoje dalyvauja smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, poetas Stasys Santvaras ir poetė Aldona Kairienė-Baužinskaitė, kuri neseniai išleido savo eilių rinkinį. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Adademią rengia vietos ateitininkai.

Sv. Petro parapijos parapijinė mokykla balandžio 28 ruošia pavasarinį festivalį. Parengiamas įvyks So. Boston aukštesnės mokyklos salėje, Thomas Park. Parengimo pradžia 3 v. popiet.

Pirmoji Komunija šv. Petro parapijoje bus gegužės 5.

Kun. Albertas Kontautas ir kun. Albinas Janiūnas gegužės 6 švenčia 20 m. savo kunigystės sukaktį. Kun. Kontautas mokytojauja šv. Sebastijono aukštesnėje mokykloje ir yra Cenaclo seselių vienuolyno kapelionas. Kun. Janiūnas yra šv. Petro parapijos vikaras So. Bostone.

"Dvi Mamytės ir Dvi Dukrytės" plokštelių žvaigždės iš Matawan, N.J., balandžio 28 dalyvaus seniausios lietuviškos radijo programos 34 metų sukaktuvių metinėje talentų popietėje ir baliuje Veronikos Snekutytes garbei. Visa vyks So. Bostono Lietuvių Piliiečių klubo salėje trečiam aukšte, 4 val. popiet. Siame parengime dalyvaus ir Onos Ivaškienės vadovaujama Bostono lietuvių tautinių šokių suaugusių grupė.

Išrinkti geriausius talentus ir geriausius šokėjus komitete šiemet apsiėmė dalyvauti: Ona Ivaškienė, Irena Mickūnienė, Juozas Rentelis, Justinas Vailčaitis ir Elena Valiukonienė. Šokiams gros Ferdinando Smito orkestras. Seimininkės, kurios norėtų paremti šią radijo programą, prašomos iškepti kas Jums geriausiai sekasi ir atnešti į šį parengimą. Įėjimas suaugusiems 2 dol., vaikams 1 dol. Tarkitės su savo giminėm, draugais ir gerais šokėjais susitikti balandžio 28 šiam smagiam parengime. Dalyvaudami gražiai ir linksmi praleisite sekmadienį ir paremsite seniausią lietuvišką radijo programą Naujojoje Anglijoje. Visus kviečia Steponas ir Valentina Minkai.

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS KONCERTAS

36-tasis Baltų Draugijos Bostone koncertas įvyks balandžio 26, penktadienį, 8:30 val. vak. Jordan Hall salėje (netoli Mass. ir Huntington Ave. kampo). Paskutinį šio sezono baltų koncertą išpildys žinomas pianistas prof. Andrius Kuprevičius iš Clevelando. Jis atliks lietuvių kompozitoriaus Jono Švedo du preliudu, S. Prokofjevo Sonata No. 8 ir Chopino Scherzo No. 4, 2, 3 ir 20. Po koncerto rengiamas pianistui A. Kuprevičiui priėmimas įvyks So. Bostono Lietuvių Tautinės S-gos namuose (484 E 4th St.). Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Baltų Draugijos metinis banketas įvyks gegužės 11, šeštadienį, 6 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos 3-čio aukšto salėje. Bankete ypatingas dėmesys bus skiriamas visų trijų tautybių bendrinių organizacijų atstovams.

Vyt. Izbickas

Aktorius Vitalis Žukauskas dalyvaus Operetės choro koncerte, kuris bus šį šeštadienį, balandžio 27 d. Kolumbo vyčių salėje Woodhaven. Nuotr. V. Maželio

š.m. balandžio mėn. 27 d.

7:30 val.
International Institut patalpose
287 Commonwealth Ave.
Boston
L. B. BOSTONO KULTŪROS KLUBAS
rengia

PUTINO MINĖJIMAS

Programoje apie Putiną ir jo kūrybą kalbės svečias iš Chicago — poetas Kazys Bradūnas. Ištraukas iš Putino kūrinių pristatys: Giedrė Karosaitė, Teresė Durickaitė, Kazys Barūnas, Feliksas Kontautas ir Algis Lapšys.

Bostono ir apylinkės lietuviams maloniai kviečiami pagerbti mūsų didį poetą-rasytoją savuoju atsilankymu.

LB Bostono Kultūros Klubo Valdyba